

"ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΕΤΟΣ Η'	ΤΕΥΧ. 63	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1981	Γραφεία: Όδος Μαυρομιχάλη 7—Τ. 143 Τηλ. 36.21.651 — 65.11.669
---------	-------------	-----------------	--

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΔΡΥΣΙΣ 1906 · ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΙΣ 1934

ΕΙΣΔΟΧΗ "ΦΙΛΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ", 1976

ΟΔΟΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 7 · ΑΘΗΝΑΙ Τ. 143

ΤΗΛ. 3621.651 · 6511.669

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ

Ἡ «Ἡπειρωτικὴ Ἐταιρεία» ὀργανώνει τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1982, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 7.30 μ.μ. εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας Ἐλευθ. Βενιζέλου 22 — Ὀμήρου, τὴν τρίτην κατὰ σειρὰν πνευματικὴν ἐκδή-

κατ' αὐτὴν, μετ' εἰσήγησιν τοῦ Προέδρου, θὰ ὁμιλήσει ὁ κ. Νέστορας Μάτσας με θέμα:

Ἄνσφορὰ στὴν Ἡπειρο :

Κραυγὴ - Δοξαστικὸ καὶ διαμαρτυρία.

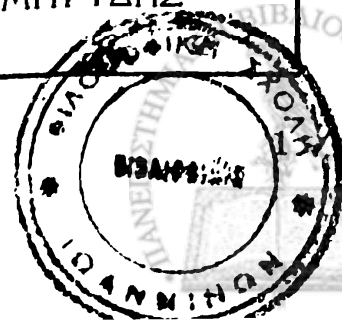
Θ' ἀποδώσει ἄγνωστα δημοτικὰ τραγούδια τῆς Ἡπειρου ὁ πρωταγωνιστὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου κ. Θάνοσ Κωτσόπουλοσ.

Παρακαλοῦμεν ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ τιμήσετε τὴν Ἡπειρωτικὴν ἐκδήλωσιν με τὴν παρουσίαν σας.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ.

Ὁ Πρόεδρος
ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΣΤΑΘ. Δ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ

Νέστορας Μάτσας

Ὁ Νέστορας Μάτσας Συγγραφέας καὶ Σκηνοθέτης μορφωτικῶν καὶ ἔθνογραφικῶν ταινιῶν γεννήθηκε καὶ σπούδασε στὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ πολὺ νέος ἄρχισε νὰ δημοσιεύει διηγήματα καὶ νουβέλλες στὴ «Νέα Ἐστία» καὶ σ' ἄλλα ἔγκυρα λογοτεχνικά περιοδικά. Μαθητὴς ἀκόμα βραβεύτηκε στὸν Καλοκαιρινεῖο διαγωνισμό τοῦ Παρνασσοῦ.

Τὸ 1954 ἐξέδωσε τὸ πρῶτο του βιβλίο, συλλογὴ διηγημάτων μετὸν τίτλο «Ἀνθρωποὶ τῶν χαμένων παραδείσων».

Ἀκολουθοῦν ἄλλα βιβλία του : «Κλειστοὶ Οὐρανοὶ» μυθιστόρημα, «Πέρα ἀπὸ τὴν αἰωνιότητα» ἀνθολογία διηγημάτων, «Μεγάλῃ εἰρήνῃ» νουβέλλες, «Ὁ Μεσσίας» μυθιστόρημα, «Τὸ παραμῦθι τοῦ Θεοφίλου» ἀ' κρατικὸ βραβεῖο μυθιστορηματικῆς βιογραφίας, «Χωρὶς ἀγάπη» παιδικὸ μυθιστόρημα, «Ὁ κύκλος τῆς φωτιᾶς» νουβέλλες, «Πλεύσατε βορείως Σποράδων, Σκιάθος», «Ὁ μικρὸς στρατιώτης» μυθιστόρημα, «Ἑλληνικὲς γιορτές»

παιδικὰ διηγήματα, «Τὸ κορίτσι μετ' ἀστέρια» παιδικὸ μυθιστόρημα, «Στέγη ἀπὸ Οὐρανὸ - Σαρακατσάνικο ὁδοιπορικόν», «Τὸ περιθόλι μετὰ χαμένα παραμῦθια», «Ὁ σπόρος τοῦ σταριοῦ», «Τὸ δισάκι τοῦ ἀσκητῆ».

Ὁ Ν. Μάτσας πολυβραβευμένος γιὰ τὸ συγγραφικὸ καὶ σκηνοθετικὸ ἔργο του εἶναι γνωστὸς σάν ἐρευνητὴς καὶ συλλέκτης πατρικῶν παραδόσεων, ἠθῶν κι ἐθίμων καὶ δημοτικῶν τραγουδιῶν, ποὺ ἔδωκε ἀπὸ τὴν τηλεόραση κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, τὴ γνωστὴ ἐκπομπὴ τῆς YENEΔ.

Θάνος Κωτσόπουλος

Οι Γιαννιώτες μὴ δὲν πρέπει νὰ πάρουν στὰ χέρια
τὰ Κληροδοτήματά τους;

ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΓΕΩΡ. ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἀπὸ τὸν Ἰούνιο μῆνα ἔχομε γράψει στὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν μὲ κοινοποίηση στὸν κ. Νομάρχη Ἰωαννίνων, τὸν κ. Δήμαρχο Ἰωαννιτῶν, τὸν κ. Διοικητὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς σχετικὰ μὲ τὸ Κληροδοτήμα Γ. Σταύρου. Θέτομε εὐθέως θέμα διορισμοῦ Ἐκτελεστῶν τῆς Διαθήκης σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ Ν. 2039)39. Ἔως τώρα δὲν ἔχομε λάβει καμμιά ἀπάντηση.

Ἀθήνα 10.6.1981

Πρὸς
τὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν,
Διεύθυνση Ἐθν. Κληροδοτημάτων
Ἀρμόδια Ὑπηρεσία

Ἐνταῦθα.

ΘΕΜΑ: Ὁ ἀείμνηστος Γεωρ. Σταύρου, ἡ διαθήκη του καὶ μερικὰ σχετικὰ μὲ τὸ περιεχόμενο καὶ τοὺς ἐκτελεστὲς αὐτῆς.

Ἐπισυνάπτουμε σὲ ἀντίγραφο τῆ διαθήκη τοῦ ἀειμνήστου Γεωργ. Σταύρου τοῦ ιδρυτῆ καὶ πρώτου Διοικητῆ τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπὸ τὴ μελέτη αὐτῆς προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα οὐσιώδη πού ἀναφέρονται σὲ κοινωφελεῖς σκοποὺς καὶ ἐνδιαφέρουν τὴν Ἠπ. Ἐταιρεία σύμφωνα μὲ τὰ ἀρθρα 2 καὶ 3 τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς, καθὼς θέβαια

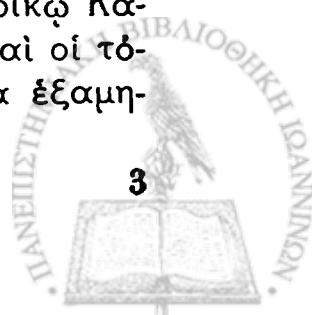
καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Δημόσιο πού ἐποπτεύει σὲ ὅλα τὰ κληροδοτήματα καὶ ἔχει τὴν εὐχέρεια καὶ τὴν εὐθύνη νὰ ἐλέγχει τὴν ἐπακριβῆ ἐκτέλεση τῆς βουλήσεως τῶν διαθετῶν μὲ τὶς διαθήκες τους. (Α. Ν. 2039)1939, ἀρθρον 2).

Πρῶτο σημεῖο καὶ λίαν ἐνδιαφέρον σημεῖο — διάταξη τῆς διαθήκης. Σελίδα τοῦ κειμένου τῆς Διαθήκης 134.

...«Συνέλαβα τὴν ἰδέα τὰ ἐκτεταμένα ταῦτα γήπεδα νὰ χαρίσω καὶ χαρίζω εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων διὰ νὰ κτισθῆ, ἐν ὄρφανοτροφείῳ τῶν ἀρρένων, ὡς εἶναι ἐν Ἀθήναις τοῦ μακαρίτου Χατζη-Κώστα κλπ.

Δεύτερο σημεῖο. Σελίδα 135.

Ἀφῆνω λοιπὸν πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ὄρφανοτροφείου τῶν ἀρρένων μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐξήκοντα πέντε (65) καὶ δρχ. τεσσαράκοντα χιλιάδας (40.000), καὶ αἱ μὲν δραχμαὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες θέλουν χρησιμεύσει διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ καταστήματος, αἱ δὲ ἐξήκοντα πέντε (65) μετοχαὶ θέλουν μείνει παρὰ τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι τῆς Τραπεζῆς καὶ οἱ τόκοι ἢ τὰ μερίσματα κατὰ ἑξαμη-

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ

Μῆδο μ' ἄχνὸ κι ἄχνούτσικο

Ἀθήνα 27.11.81

Ἀγαπητέ μου κ. Πρόεδρε,

Δὲν ξέρω πότε θὰ μπορέσω νὰρθω νὰ ἰδῶ τοὺς φίλους πατριῶτες καὶ ξέχωρα ἐσένα. Μ' ἔχει λεηλατήσει ὁ χρόνος, ὁ πανδαμάτωρ χρόνος. Ψάχνοντας στὸ ἀρχεῖο μου μὲ παληὰ θυμητικὰ ὀρθήκα τοῦτο τὸ μοιρολόι. Ἀχαμνὸ, στεγνὸ, λυπητερό, μικροσκοπικό, κοντὸ στὸ μπῶ κι' ἀναζητᾷ: λίγο χῶρο σὲς φιλόξενες στήλες τῆς «Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας» ἔτσι: λιλιπούτειο καθὼς εἶναι.

Σ' εὐχαριστοῦμε κι' αὐτὸ κι' ἐγώ.

Μὲ ἀγάπη

ΚΩΣΤΑΣ ΝΤΟΥΛΑΣ

***

Ἀπὸ τὰ φοβερά ἀστροπελέκια ποὺ ράγιζαν τόσο συχνὰ τὸν παλιὸ καιρὸ καρδιές σὲς Ἡπειρωτικὲς φαμίλιες. Ἔτσι μοῦ τὸ μολόγησε μιὰ θάβω μοιρολογίστρα στὸ χωριό μου τὰ παλιὰ τὰ χρόνια. Ὁταν πέθανε κι' ἡ ἴδια τῆ μοιρολόγησαν κι' αὐτὴ μὲ μοιρολόγια τῆς ἀρεσιᾶς τῆς.

Ὁ ἄντρας ἓνα χρόνο μετὰ τὸ γάμο — ἀφοῦ φίλησε τὸ μαξούμι στὴ σαρμανίτσα — πορεύτηκε στὴν ξενητεριά, στὸ Μπουκουρέστι τὸ πικρό. Σκαρφαλωμένο σ' ἓνα κακοτράχαλο Ἡπειρωτικὸ βουνὸ τοῦτο τὸ χωριὸ τῶχε ἀλησμονήσει κι' ὁ Θεός. Τὸ θυμήθηκε ὅμως τὸ χτικιὸ ποὺ ἔστειλε στὴ μάνα ἓνα καλλιτεχνικὸ ἐπισκεπτήριο. Ἐνα ρὸζ φλέμμα.

Σ' ἓνα χρόνο ἀπάνω τοῦτο τὸ κούτσικο ὄρφανὸ εἶδε στ' ἀντικρυνὰ τ' ἁλώνια ἓνα μαῦρο καπνὸ ποὺ ἔκρυβε τὸν ἥλιο. Ἦταν ἀπὸ τὰ σκουτιὰ τῆς πεθαμένης μάνας ποὺ τὰ ἔκαιγαν. Ἀπὸ τότε ἡ καρδιά τοῦ παιδιοῦ ντύθηκε στὰ μαῦρα.

Νάτη κι' ἡ μάνα ἐδῶ στὸ νεκροκρέβατο μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα ἀνήμπορη ν' ἀγκαλιάσει τὸ μοναχοπαίδι! τῆς, τὴν ἀπαντοχή τῆς, τὴν παρηγοριά τῆς. Τὸ μαῦρο τσεμπέρι σκέπαζε τὰ ὠχρὰ μάγουλα, τὰ σφαιλισμένα τσίνορα. Τὰ χεῖλια μόνο ἀνοιγόκλειναν ποὺ καὶ ποὺ ἀργὰ κι' ἀθόρυβα σ' ἓνα μακάθριο διάλογο μὲ τ' ὄρφανό:

—Μῆλο μ' ἄχνὸ κι' ἄχνούτσικο
τί στέκεις μαραμένο.

Χωρίζω ἀπ' τὸ σπιτάκι μας
καὶ δὲ σὲ ματαγλέπω.

—Γι' αὐτὸ εἶμαι μαραμένο

—Χωρίζω τὸ στεφάνι μου
καὶ δὲ ματὰ τὸ γλέπω.

—Γι' αὐτὸ εἶμαι μαργωμένο

—Χωρίζω ἀπ' τὸ παιδάκι μου
τὸ πολυαγαπημένο
καὶ δὲ ματὰ τὸ γλέπω.

—Γέννηκα, μάνα, ὄρφανὸ
γι' αὐτὸ κι' εἶμαι χλιμένο.

—Καὶ πάω στὸν κατακλυσμὸ
ποὺ καταλύεται ὁ κόσμος.

—Ἄχ πῶς ν' ἀντέξω τὸν καῦμό.

—Παιδάκι μου μὴ χλίβεσαι
καὶ μὴ παραπονιέσαι.

Ἐγὼ θὰ πάω καὶ θὰ ἰδῶ
καὶ πάλι θὰ γυρίσω.

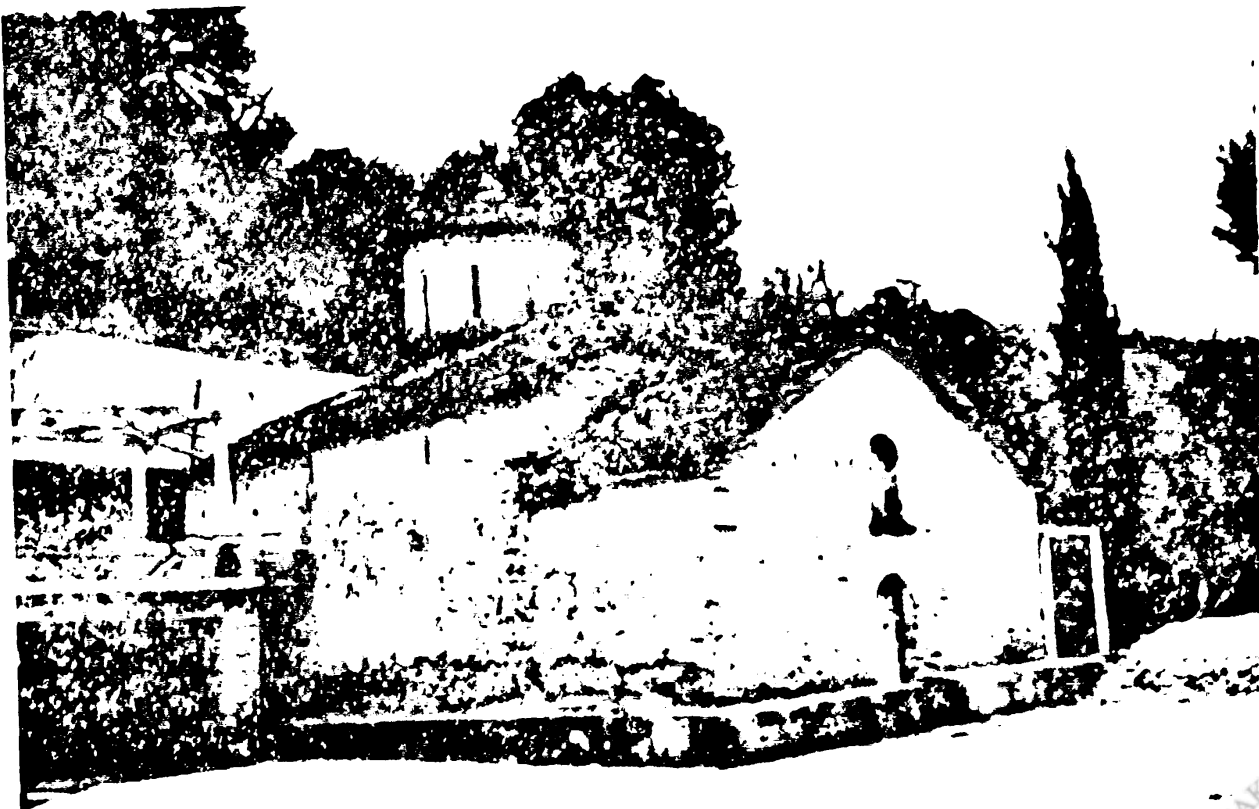
Δὲν κάνω σὰν τοὺς ἄλλους.

ΚΩΣΤΑΣ ΝΤΟΥΛΑΣ

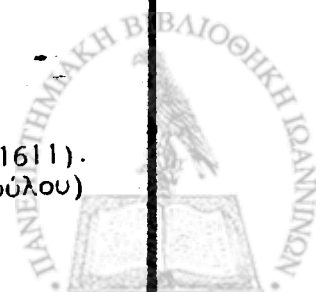

Ἄριθ. 191.— Τὸ τρίτοξο Γεφύρι τῆς Μπάγιας, Καλογερικὸ Ζαγορίου.
(Ἄρχειο Ἀποστ. Βερτοδούλου)

Ἄριθ. 192.— Μονὴ Διχούνης ἀπ' ἧου ξεκίνησε ὁ Διονύσιος ὁ Σκυλόσοφος (1611).
(Ἄρχειο Ἀποστ. Βερτοδούλου)

Ἄριθ. 193.— Πυρσόγιενη Κονίτσης.

(Ἄρχεῖο Ἀποστ. Βερτοδούλου)

Ἄριθ. 194. — Προτοῦ στηθοῦν τὰ γεφύρια. Πορθμεῖο στὸν Ἀραχθό.

(Ἄρχεῖο Ἀποστ. Βερτοδούλου)

ΛΑΪΚΙΤΣΟ ΚΑΠΟΥΡΑΝΗΣ

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀναδρομὲς στὴν ἱστορία τῆς ἀτυχῆς Πατρίδος ἐκάναμε ἓνα ἀπόγευμα, συντροφιά μὲ τὸ Μίστο Παπαδήμα καὶ μὲ τὸ μακαρίτη δάσκαλο Β. Μπαρᾶ. Ὁ λόγος γιὰ τὴν ἐκτυφλωτικὴ ἐκστρατεία τοῦ 1940, γιὰ τὸ σκίρτημα τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὰ ἐρείπια, ποὺ ἀκολούθησαν.

Ἦταν παραμονὲς τῆς Ἰταλικῆς ἐπιθέσεως κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Πολεμικὴ ὑστερία εἶχε καλύψει τὴν Ἀλβανία ἀπὸ τὸν τύπο, ποὺ τὰ νήματα τὰ κρατοῦσαν οἱ ἀρχὲς τῆς Ἰταλικῆς κατοχῆς καὶ πρόθυμοι πωλημένοι κονδυλοφόροι εἶχαν μπεῖ στὴν ὑπηρεσία τους, ὡς τὴ νευρικότητα τῶν κυβερνητικῶν γραφείων.

“Ὅλοι μαντεύαμε ἐκεῖνα, ποὺ σχεδιάζονταν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, μᾶς διηγήθηκε ὁ Μίστο Παπαδήμας, ἀλλὰ πιὸ κάτω τίνος ἀνθρώπου ὁ νοῦς μποροῦσε νὰ τὸ θάλει;

Ὡστόσο ὁ Φίλιπ Δημερτίκας ἀπὸ τὴ Νίβιτσα, τσέλιγγας μὲ 500—600 πρόβατα, καλὸς διαβαστὴς τῆς σπᾶλας ἐπροφήτεψε καὶ τὴν ἐπίθεση καὶ τὴ συνέχειά της.

Ἦταν μιὰ μέρα στὸ τοκιστικὸ μαγαζὶ τοῦ Βελῆ Μαλίλε καὶ τοῦ Ρεμζῆ Καραλῆ, σαράφηδων ἀπὸ τὸ Ἀργυρόκαστρο, μὲ ἄλλους μαζὶ

στὸ Δέλθινο.

Ἡ πολιτικολογία, ροπή τόσο τοῦ χριστιανικοῦ, ὅσο καὶ τοῦ ὀθωμανικοῦ στοιχείου, ἦταν ἡ κύρια συζήτηση. Τότε ὁ Δημερτίκας ἀποτόλμησε μιὰ προφητεία.

—Ὁ πόλεμος θὰ γίνει! εἶπε. Τοῦτοι (οἱ Ἴταλοι) θὰ μποῦν στὴν Ἑλλάδα, δὲν θὰ περάσουν ὅμως λίγες μέρες κι ἐδῶ ἔρχεται ἄλλος στρατός, ἔρχονται οἱ Ἕλληνες.

Σὲ μιὰ ἑβδομάδα κηρύχτηκε ὁ πόλεμος καὶ ἀκολούθησαν αὐτὰ ποὺ ξαίρομε ὄχι μόνο ἐμεῖς, ἀλλὰ ποὺ τὰ ἔμαθαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σ' ὅποια γωνιὰ τῆς γῆς θρискόταν τὸν Ὀκτώβριο καὶ τὸ Νοέμβριο τοῦ Σαράντα.

Ἡ συζήτηση στράφηκε ἔπειτα γύρω ἀπὸ τὴ οἰωνοσκοπία καὶ ὁ συνομιλητὴς μας συνέχισε:

—Ὅμως ὁ Δημερτίκας κι ἀργότερα ἐπανάλαβε τὶς προφητείες του.

Ἦταν μέσα στοὺς ἀλαλαγμοὺς τῶν ἐλληνικῶν νικῶν καὶ τὴν ξέφρενη ἰαχὴ τοῦ θριάμβου τὸ καχουριστάν (') Νοέμβριο καὶ Δεκέμβριο.

Ὁ διοικητὴς τῆς III Μεραρχίας μακαρίτης στρατηγὸς Μπάκος εἶχε ἔδρα τὴ Νίβιτσα κι ἐκάθονταν ὁ ἴδιος στὸ σπῆτι τοῦ Σπύρο Δούλη. Εἶχε ἀκούσει ὁ στρατηγὸς γιὰ τὸ μάντη τῆς ἐλληνικῆς προελάσεως

καὶ μιὰ μέρα, πρὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ Μαρτίου 1941, τὸν φώναξε:

—“Ἐ! μωρὲ Φιλίπη, τοῦ λέγει. Ἰὶ βλέπεις ἐσὺ σ’ αὐτὰ τὰ δικά σου βιβλία (τὴν ὠμοπλάτη τοῦ ἀρνιοῦ); Ἔχεις δεῖ καμμιά πλάτη;

—“Ἐχω δεῖ! τοῦ εἶπε ὁ Δημερτίκας. Ὅταν ἔρθει ὁ Ἀπρίλης δὲ σὲ βρίσκει ἐδῶ...

Ἀκολούθησε σιωπὴ τῆ συζήτησής μας.

Ἐγνώρισα κι ἄλλους οἰωνοσκόπους ἐξακολούθησε ὁ συνομιλητῆς μας, Χριστιανούς καὶ Τούρκους, ἐγνώρισα κοντὰ σ’ ἄλλους καὶ τὸ Γιάχο Ἀϊντίνη, τὸ Γιάχο Καλιάσα, ἀπὸ τὴν Καλιάσα τοῦ Δελβίνου.

Εἶχε διένεξη κάποτε τὸ Μοναστήρι τοῦ Διθροβουνοῦ μὲ Καστρινοὺς Ἀγάδες, πού εἶχαν ἰδιοκτησίες στὸ Ντερμίσι τοῦ Δελβίνου. Ὁ Ἡγούμενος τοῦ Μοναστηριοῦ Ἱερόθεος, Δροβιανίτης καὶ ἄλλοι ἰδιοκτῆται χωραφιῶν κατηγοροῦνταν ἀπὸ τοὺς ἀγάδες γιὰ διατάραξη τῆς νομῆς. Συμφιλιωτικὲς προσπάθειες ἀπέβησαν ἄκαρπες. Ἔτσι τὸ πρωτοδικεῖο διέταξε πραγματογνωμοσύνη. Ὁρίσθηκα εἰσηγητῆς τῆς πραγματογνωμοσύνης, πῆρα πραγματογνώμονες τὸ Γιάχο Καλιάσα, τὸν Πύλιο Τσέκο ἀπὸ τὸ Ἐλευθεροχώρι καὶ τὸ Φίκο Χάτο ἀπὸ τὸ Δέλβινο, παλιούς δεκατιστὰς πού ἤξαιραν σπιθαμὴ πρὸς σπιθαμὴ τὴν περιοχὴ.

Τὸ βράδυ φτάσαμε στὸ ἐπίδικο μέρος καὶ φιλοξενηθήκαμε ἀπὸ τὸν Ἱερόθεο. Ἦταν καλοκαίρι καὶ καθίσαμε ἔξω ἀπὸ τὸ ξωκλήσι τῆς

Παναγίας. Εἶχε ἀγοράσει ὁ Ἡγούμενος ἓνα τράγο ἀπὸ κάτι Μεμοραχιῶτες καὶ Διθριῶτες τσομπαναραίους καὶ τὸ τραπέζι ἦταν πλούσιο, ἀντάξιο καὶ τῆς φήμης τοῦ Μοναστηριοῦ καὶ τῶν ἀξιοσέβαστων προσώπων, πού ἡ περίσταση εἶχε ὀδηγήσει στὸ τραπέζι τοῦ Ἡγουμένου.

Ξεμερδιάστηκε τὸ σφαχτὸ καὶ σερβίριστηκε στὸ τραπέζι. Στὸ Γιάχο φυσικὰ δόθηκε ἡ σπάλα κι ἀφοῦ τὴν καθάρισε τὴν ἔβαλε στὸ λυχνάρι νὰ τὴν κοιτάξει.

— Ἀπὸ ποῦ τῶχεις τὸ σφαχτὸ, Γούμενε; Τοῦ Μοναστηριοῦ εἶναι ἡ ξένο;

— Τῶχω ἀγορασμένο ἀπὸ τσομπαναραίους. Ἀπάντησε ἑκεῖνος.

— Ὡχ! μωρέ, τρῶμε κλεμμένο! εἶπε ὁ Γιάχος καὶ τοῦ ἔπεσε ἡ σπάλα ἀπὸ τὰ χέρια.

— Μὴ τρῶτε, ὦρέ, θὰ σᾶς κόψει! Συμβούλεψε.

Ὁ ἴδιος δὲν ἔβαλε μπουκιά ἀπὸ τὸ ψητὸ στὸ στόμα του κι ἐφύλαξε πιστὸς τὸ ἔθιμο τοῦ τόπου. Οἱ ἄλλοι φάγαν μὴν ἀντέχοντας στὸν πειρασμὸ ἀπὸ τὸ θαυμαστὸ ἔδεσμα.

— Ἀκουσε, Γούμενε, συνέχισε ὁ Γιάχος. Δὲν θὰ δικαστεῖς ἀπὸ τοῦτο τὸ δικαστήριον, ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλο καὶ θὰ κερδίσεις.

Ἔτσι κι ἔγινε. Ἐκανα τὴν ἄλλη μέρα τὴν εἰσήγηση ἐπὶ τῆ θάσει τῶν καταθέσεων τῶν πραγματογνωμόνων, ἀλλὰ τὸ πρωτοδικεῖο ἐκηρύχθη, ὅπως λέμε, ἀναρμόδιον ἀρμόδιον ἦταν τὸ κακουργιοδικεῖο

για σφετερισμό ξένης περιουσίας και ή υπόθεση απέβη υπέρ του Μοναστηριού.

Άλλά ακόμα πιο ενδιαφέρουσες ήταν οι προμαντέψεις του Κασίμη από το Κούτσι του Κουρβελεσιού.

Το χινόπωρο ή έπαρχία Δελβίνου γεμίζει από πρόβατα, που κατεβαίνουν από τα βουνά, από την Κολιωνία ως την Πίνδο, δεκάδες χιλιάδες πρόβατα, που ξεχειμαδιάζουν στα λειβάδια κοντά στη θάλασσα και λίγο αλάργα απ' αυτή, στο εύκρατο και γλυκό κλίμα του Ίονίου, στο Διόροβοϋνι, στο Τυμπάνι, στ' Άραβουνά, στη Γκερμπενίτσα, στα Χερεμέτσια της Νίβιτσας, στην Τόμπρα του Σωπικιού, στη Σωρωνεία.

Εκεί ξεχειμάζαν κείνο το χειμώνα και οι δυο μεγάλοι και ξαίκουστοι τσελιγγάδες ο Ντίνε Γιάννος και ο Κίτσο Καπουράνης με χιλιάδες πρόβατα.

Ο Κίτσο Καπουράνης, Βλάχος από την Κολιωνία έρχόμενος, προτίμαε και νοίκιαζε τα λειβάδια της Τόμπρας του Σωπικιού. Εκεί στη στάνη του με ώδηγησε ένα θράδυ το ύπηρεσιακό μου καθήκον. Ο Καπουράνης είχε νοικιάσει ένα χειμώνα τα λειβάδια του Κομματιού από τον Μουαμέτ Μπέη Κόκα και του χρωστούσε ένοίκια.

Δέν τα πλήρωνε με τη δικαιολογία πως έξ αίτίας του πολέμου 1912—13 δέν έκανε χρήσι. Ο Μπέης όμως άντλώντας δικαίωμα από το συμβόλαιό του επέτυχε τελεσίδικη απόφασι κατασogέσεως από το

Πρωτοδικείο Δελβίνου και πήρα διαταγή σαν Ιτζιρά μεμούρ (έκτελεστικός υπάλληλος) να πάω να έκτελέσω την απόφασι.

Πήρα μερικούς χωροφύλακες του δικαστηρίου κι ανάμεσά τους τον Κασίμη, ένα παλληκάρι μαυριδερό γενναίο. Ήταν δέν ήταν είκοσι χρονών. Έζήτησα ένίσχυσι και από το σταθμό του Σωπικιού του οποίου ο ένωμοτάρχης με άλλους δύο χωροφύλακες με άκολουθήσε. Τη σημαντική αυτή δύναμι τη θεώρησα άπαραίτητη, γιατί και ή φάρα τών Καπουραναίων ήταν πολυάριθμη και τσομπαναραίους και πιστικούς έμπειρότατους στα έπλα είχαν. Έκράτησα μυστική την άποστολή μου, μόνο ο σταθμάρχης ένγνώριζε το μυστικό και το θράδυ βρεθήκαμε στα θλάχικα κονάκια. Τριάντα - σαράντα καλύβες περιποιημένες, με καλάμι και ριζάχερο φκιαγμένες, με πόρτες και παραθύρια, σε μιá πλαγιά, άποτελοϋσαν την ένγκατάστασι του θλάχικου ποιμενικού συνοικισμού.

Διευθυνθήκαμε προς τη μεγαλύτερη και έπιβλητικώτερη του άρχιτσέλιγγα, του Κίτσο Καπουράνη.

Τα γαυγίσματα τών ποιμενικών σκύλων, που ή όμοθροντία τους ήταν ή άναμενόμενη ύποδοχή μας είχαν σταματήσει με τις καθησυχαστικές φωνές τών πιστικών και ήσυχoi ώδηγηθήκαμε στο κονάκι του άρχιτσέλιγγα. Η καλύβα του έμοιαζε με σκηνή άρχιστρατήγου σε περίοδο έκστρατείας. Ωραίες ψά-

θες κατὰ γῆς, ἀπάνω τους φλοκω-
τὲς θελέντζες, ἕνα - δυὸ δωμάτια
καὶ κατευθεῖαν στὸ μουσαφίρ ὄντᾶ.
Χοντρὸ κούτσουρο ἔκαιγε στὴ θά-
τρα, στὸ τζάκι καὶ μιὰ γλυκιά ζέ-
στη ἀπὸ τὸ ριζάχερο κι ἀπὸ τὴ φλό-
γα τοῦ τζακιοῦ μᾶς περίχυσε κα-
θῶς ἐμπήκαμε.

Καφές, ρακί, μουαμπέτι⁽²⁾, φιλο-
ξενία.

— Πῶς σᾶς ἤφερε ὁ Θεὸς ἀπ' ἐ-
δῶ; ρώτησε ὁ οἰκοδεσπότης, ὅστε-
ρα ἀπὸ λίγο.

Βρέθηκα σὲ δύσκολη θέσι γιὰ τὸ
ψέμα, μὲ τὸ ὁποῖο τόσα ἀτιμωτικά
θὰ πλήρωνα τὴν πρόθυμη φιλοξε-
νία, ποῦ προμηνύονταν ἡγεμονικώ-
τερη, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ φόβο τῆς φυγα-
δεύσεως τοῦ κοπαδιοῦ ἢ ἀναμεί-
ξεως μὲ γειτονικὰ ἀναγκάστηκα ν'
ποκρῦψω τὶς προθέσεις μου, ἀνα-
βάλλοντας γιὰ τὴν αὐγὴ τὴν ἐκτέ-
λεσι τῆς ἀποφάσεως καὶ τοῦ εἶπα:

— Λαῖ Κίτσο, εἶμαστε περαστικοί,
ἐρχόμαστε ἀπὸ τὸ δεῖνα χωριὸ καὶ
πᾶμε στὸ τάδε, ποῦ μᾶς εἰδοποίη-
σαν γιὰ κάποιο φόνου.

Δουλοὶ καὶ πιστικοὶ στὸ μεταξὺ
εἶχαν βαλθῆ νὰ σφάξουν καὶ νὰ ψή-
σουν τρία ἄρνιά.

Ἐπειτα ἔπο λίγο, πάνω στὴν τά-
βλα, ἄρνι ψητὸ κλέφτικα, τυρὶ χλω-
ρὸ καὶ γλυκὸ κρασί ἐσκόρπισε τὴν
εὐθυμία. Ἦταν ἀπλοχέρηδες οἱ Κα-
πουραναῖοι, κοινωνικοί, ξυρισμένοι,
καθαροὶ καὶ πλειότερο ἀπ' ὄλους
ὁ γενάρχη τους, ὁ ἀρχισέλιγγας,
ὁ Κίτσο Καπουράνης.

Πάνω στὸ φαί καὶ στὸ πιετὶ ἡ

σπάλα δόθηκε στὸν Κασίμη ἀπὸ τὸν
οἰκοδεσπότη.

— Ξεκοκκάλισέ το καὶ διάθασέ
το! τοῦ εἶπε ὁ Κίτσο.

Καὶ ὁ Κασίμης τὴν πῆρε καὶ τὴν
καθάρισε ἀλαφρὰ κι ἀπάνω - ἀπά-
νω, μὲ τὸ σουγιᾶ κι ἐδιάθασε τὰ
μελλούμενα..

— Τὸ κοπάδι σου γίνεται σὲ δυὸ
οὐρὲς (κομματιάζεται), τοῦ λέει,
καὶ αὐριο θὰ πληρώσης ἀναγκα-
στικὰ κάτι χρήματα.

— Δὲν ἔχω, ὦρέ, παράδες! δια-
μαρτυρήθηκε ὁ τσέλιγγας.

Ἦχι δὲν ἔχω, ὄχι ἔχεις.

— Ἐγὼ σοῦ τὰ θρίσκω καὶ ποῦ
τὰ ἔχεις κρυμμένα! τοῦ λέει ὁ νέος
Κάλχας ἀπὸ τὸ Κοῦτσι. Μοῦ δίνεις
τὴν ἄδεια νὰ στὰ θρῶ, ποῦ τὰ ἔχεις
κρύψει;

— Ἄν τὰ θρῆς θὰ σοῦ δώκω μπα-
ξίσι.

— Φύλα τὸ λόγο σου, γιατί ἐγὼ
θὰ τὰ θρῶ. Δῶσε μου τὴ μασιά.

Κάτω ἀπὸ τὴ γενικὴ ἀγωνία παίρ-
νει ὁ Κασίμης τὴ μασιά καὶ γύρι-
ζε γύρω - τριγύρω τὴν κάμαρα καὶ
ὅπως ὁ ραβδοσκόπος ψάχνει τὰ νε-
ρά, ἔτσι ὁ Κασίμης ἔψαχνε τὸ θη-
σαυρὸ τοῦ Καπουράνη.

Ἐκεῖ στὸ ἔμπα τῆς θύρας, κάτω
ἀπὸ τὴν ψάθα, σκάλισε λίγο τὸ χῶ-
μα καὶ μπρὸς στὰ ἔκπληκτα μά-
τια ὄλων μας, ἐνῶ ὁ Κίτσο Καπου-
ράνης εἶχε ἀνοίξει τὸ στόμα του
μιὰ ὀργιά, ἀνέσυρε ἕναν τενεκέ.

— Τὰ θρῆκα ἢ δὲν τὰ θρῆκα, ὦ-
ρέ τσέλιγγα; Εἶναι παράδες γιὰ
δὲν εἶναι; Ἐγὼ μπορῶ νὰ σοῦ πῶ

Η Π Ε Ι Ρ Ω Τ Ι Κ Η Π Ι Ν Α Κ Ο Θ Η Κ Η

Άριθ. 195.— Όλύτσια (Τόμαρος). Ή
κορυφή 1974 από την κορυφή 1816.

(Άρχείο Άποστ. Βερτοδούλου)

Ἄριθ. 196.— Ὁ Σμόλικας ἢ Σμόλιγγας (ὑψ. 2637) ἀπὸ τῆς
Ράχης τῆς Φορκας Κονίτης.
(Ἄρχειο Ἀποστ. Βερτοδούλου)

καὶ πόσα εἶναι καὶ τί λογιῆς παρά-
δες εἶναι!

Κάνω νόημα στὸν Κασίμη νὰ στα-
ματήση ἢ συζήτησις γιὰ τὰ χρήμα-
τα ὡς ἐκεῖ.

Ἔδωκε ὁ τσέλιγγας στὴ μπάμπω
τοῦ τὸν τενεκέ, πού τὸν κράταγε
κείνη ὅπως κρατοῦν τὶς ἅγιες εἰκό-
νες, ρίχνοντάς μας ὑποπτα βλέμμα-
τα καὶ γυρίσαμε ὅλοι στὸ ζιαφέτι⁽³⁾
μας.

Ἄλλ' ὁ Κασίμης εἶχε κι ἄλλες
σελίδες νὰ μᾶς διαβάσῃ ἀπὸ τὸ βι-
βλίο τῆς ζωῆς τοῦ Καπουράνη.

—Καὶ κάτι ἄλλο ἔχεις ἀκόμα, τσέ-
λιγγα! τοῦ λέει.

Τὸ μπινέκικο (πῆς καθάλλας) ἄ-
λογό σου θὰ πνιγῇ αὔριο, κεῖ πού
τὸ ἔχεις δεμένο.

Ὅμως μέσα στ' ἀτυχήματά σου
ἔχεις καὶ μιὰ χαρά, χαρὰ μεγάλη
γιὰ τὴ φαμίλια σου καὶ γιὰ τὸ σπι-
τικό σου. Τὸ παιδί σου, πού ἔχεις
χαμένο ἐδῶ καὶ δέκα πέντε χρόνια
καὶ τοῦ κάνατε κηδεῖες καὶ μνημό-
συνα, σοῦ ἴσεται αὔριο τὸ μεση-
μέρι!

Ἡ κατάπληξι ἦταν ἀπερίγραπτη.
Συσπάσεις συγκινήσεως διαγράφη-
καν στὸ πρόσωπο τοῦ Τσέλιγγα,
ἀπὸ τὴν ὀδυνηρὴ θύμησι, ἐνῶ ἀπὸ
τὶς ἄλλες κάμαρες πρόβαλαν ἢ μιὰ
πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη ἢ μπάμπω του
κι οἱ νυφάδες, ροδομάγουλες βλα-
χοπούλες, πού σὰ γυναῖκες δὲν κα-
θόταν στὸ τραπέζι καὶ πού ἡ εἶδη-
σις εἶχε ἀναστατώσει ὅλες τὶς κα-
λύβες.

Ποιὸς μπορούσε ν' ἀμφιβάλλη

γιὰ τὶς προφητεῖες, ἀφοῦ ἢ μιὰ κι
ὄλας εἶχε ξεδιαλύνει τὸ ἴδιο θρά-
δυ;

Τὸ γλέντι συνεχίστηκε ὅλη τὴ νύ-
χτα στὴν ἀδημονία τῆς χαρούμενης
προσμονῆς. Ἐκεῖ τότε, τοῦ ἀνεκοί-
νωσα καὶ τὴν ἀπόφασί τῆς κατα-
σχέσεως καὶ τοῦ ἐζήτησα τὰ χρή-
ματα.

Ἀρνήθηκε μὲ πείσμα νὰ πληρώ-
σῃ κι ἀναγκαστήκαμε νὰ ξεχωρί-
σωμε ἀπὸ τὸ κοπάδι τοῦ πεντακό-
σια - ἑξακόσια πρόβατα γιὰ νὰ τὰ
πάρωμε καὶ νὰ τὰ δώσωμε παρα-
καταθήκη σὲ τρίτο πρόσωπο, ὥσ-
του ἐκποιηθοῦν. Μετάνοιωσε ὁμῶς
ὑπολογίζοντας καλὰ τὴ μεγαλύτε-
ρη ζημιὰ κι ἔτσι πλήρωσε καὶ τὰ
χρήματα. Ἔβγαινε ἔτσι καὶ τὸ δεύ-
τερο καὶ τὸ τρίτο μέρος τῆς προ-
φητείας τοῦ Κασίμη.

Εἶχαμε πλειὰ τελειώσει τὴν ἀπο-
στολή μας καὶ εἶπα νὰ ἐτοιμαστοῦ-
με νὰ φύγωμε. Ἦταν κατὰ τὶς δώ-
δεκα τὸ μεσημέρι. Ὅμως ὁ τσέλιγ-
γας ὅταν εἶδε τὴν ἐτοιμασία μας
νὰ φύγωμε.

—Ὅχι! μοῦ λέει. Ὡς τώρα ἦσουν
μπουμπασίρης (ὑπάλληλος τῆς ἐκ-
τελέσεως). Τώρα θὰ μείνης μουσα-
φίρης, ἐσύ καὶ οἱ ἀνθρώποι σου.
Εἶστε στὸ ὀτζάκι μου καὶ θὰ φύγε-
τε ὅταν τὸ διατάξω ἐγώ.

Ποιὸς μπορούσε νὰ κἀνῃ τὴν ἀ-
τιμωτικὴ πρᾶξι νὰ μὴ δεχθῇ παρε-
χόμενῃ φιλοξενία; Ὅταν μάλιστα,
ὅπως εἶναι γνωστό στὰ μέρη μας,
ἢ ἀρνησι ἰσοδυναμεῖ μὲ θάνατο γιὰ

τι θεωρεΐται προσβολή, και μάλι-
στα άφου τής τύχης τά γραμμένα
προμήνυαν τέτοια χαρά στήν τα-
ρούστα (στάνη) του Κίτσο Καπου-
ράνη;

“Ετσι μείναμε και τὸ μεσημέρι
και ξαναστρώθηκε τραπέζι σὲ ἀ-
τμόσφαιρα πλειὸ ἐγκάρδια.

Κεῖ πὸ τρώγαμε ἀκούστηκαν
φωνές ἀπὸ τοὺς δούλους και τοὺς
πιστικούς:

—“Ω! λάι Κίτσο, λάι Κίτσο. Πάει
τὸ κάλο (ἄλογο) σου, πνίγηκε κεῖ
πὸ ἦταν δεμένο μὲ τὸ λιτάρι του.

Ἡ δυσάρεστη ὅμως αὐτὴ εἶδησι
πέρασε ἀπαρατήρητη σ’ αὐτὸ τὸ
μερόνυχτο τὸ γεμάτο μὲ γεγονότα.
Ἐξ ἄλλου ἄλογα και φοράδια εἶ-
χαν ἀρκετὰ οἱ σταῦλοι τοῦ Καπου-
ράνη.

Δὲν εἶχε περάσει πολλὴ ὥρα, θά
ἴταν κατὰ τὶς δυὸ τὸ μεσημέρι πὸ
ὄλη ἡ στάνη συνταράχτηκε σὰν ἀ-
πὸ σίφουνα.

“Ω! λάι Κίτσοοο!... λάι Κίτσοοο!
Τὰ συχαρίκια! Ἦρθε ὁ γιός σου!
Ἦρθ’ ὁ Λάμπης! Ἦρθ’ ὁ Λάμπης!

Μιὰ χλαλοὴ ἀκούστηκε. Ἄπ’ ὅ-
λες τὶς καλύβες ξεπετάχτηκαν γυ-
ναῖκες και παιδιὰ μικρὰ ξυπόλυτα
κι ἔτρεχαν δῶθε κεῖθε ξέφρενες και
φωνές και φιλιὰ και σιουρίγματα
ἀπὸ κορυφὴ σὲ κορυφὴ και γαυγί-
σματα σκυλλιῶν, και χρεμμέτισμα
ἀλόγων, πὸ παρεξενεύθηκαν και
τὰ ζῶα μ’ αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινο πα-
ραλήρημα και ἄρχισε ἓνα ντουφε-
κίδι πὸ ἔκανε τὶς πλαγιές ν’ ἀχο-
λογοῦν και σταματημὸ δὲν εἶχε.
Γέμισαν και οἱ δικοὶ μου χωροφύ-

λακες τὰ ὄπλα τους και τὸ μπου-
μπούνισαν και κεῖνοι γιὰ νὰ μὴ ὑ-
στερήσουν στὴ γενικὴ χαρὰ και
κεῖνο πὸ ἀκολούθησε νοὺς τοῦ ἀν-
θρώπου δὲ μπορεῖ νὰ τὸ περιγράψῃ.
Ἐπὶ μιὰ ὥρα ἔρριχναν συνέχεια ἐ-
βδομηντα ντουφέκια πανηγυρίζον-
τας τὴν ἐπιστροφή τοῦ χαμένου γι-
οῦ. Ἦταν κάτι σὰν τὴ νύχτα τῆς Ἀ-
ναστάσεως, ἀνέστη ὁ νεκρός.

Και σὰν κατάκατσε ὁ κορνιαχτὸς
κι ὁ τσέλιγγας ἀγκάλιασε κι ἀνα-
σπάστηκε τὸ γιό του γύρισε δα-
κρυσμένος στὸν Κασίμη:

—Καλὸ νὰ ἴχης, ὦρὲ παλληκάρι.
Ὁ Κίτσο Καπουράνης φυλάει τὸ λό-
γο του. Ἐμπα μέσα στὸ κοπάδι
και πάρε γιὰ μπαξίσι εἴκοσι πέντε
πρόβατα, ὅποια πιάκει τὸ μάτι σου
και ἡ πάρτα ἡ σημάδεψέ τα στ’ αὐ-
τιὰ μὲ δικό σου σημάδι και στείλε
ἄνθρωπο νὰ τὰ πάρῃ.

Τὸ ἀπομεσήμερο ἐφεύγαμε.

Ἄπ’ ὅλες τὶς καλύβες εἶχαν βγῆ
γυναῖκες κι ἄντρες δυὸ - δυὸ, τρεῖς
- τρεῖς, και κουνούσαν τὰ μαντήλια
και φώναζαν θλάχικα:

—Καλεμπάρδε, καλεμπάρδε, (κα-
τευόδιο).

Μιὰ ὁμοθροντία ἀκολούθησε κι
ἄλλη μιὰ ἀπὸ τοὺς δικούς μου ἄν-
τρες, ἀποχαιρετιστήρια.

Τέτοια κατάσχεσι οὔτε ματάγινε,
οὔτε θὰ ξαναματαγίνη!

(1) Καχουριστάν = χριστιανικὴ περιοχὴ.

(2) Μουαμπέτι = συζήτηση.

(3) Ζιαφέτι = γλέντι.

το μὲ ρύζι. Τὴν ἴδια μέρα δρίζουν καὶ τὴν ἡμερομηνία τοῦ γάμου. Ἄπο τὴ μέρα αὐτὴ καὶ μέχρι τὴ μέρα τοῦ γάμου, ἡ νέα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κυκλοφορεῖ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς, μὴ τὴν δεῖ καὶ τὴν θελήσει κι ἄλλος νέος.

Ὁ καιρὸς περνᾷ γρήγορα, ἡ μητέρα καὶ ἡ κόρη συμπληρώνουν τὰ προικιά καὶ φθάνει ἡ ἑβδομάδα τοῦ γάμου. Ἡ τελετὴ θὰ γίνεи τὴν Κυριακὴ τὸ πρωῖ καὶ προσκεκλημένοι εἶναι ὅλοι στὸ χωριό.

Τὴν Παρασκευὴ τὸ πρωῖ δυὸ ὁμάδες παιδιᾶ, συγγενεῖς τοῦ γαμπροῦ καὶ τῆς νύφης ξεκινοῦν γιὰ τὰ καλέσματα, κτυποῦν ὅλες τὶς πόρτες καὶ οἱ νοικοκυραῖοι τοὺς δίνουν δῶρα γιὰ τὴ νύφη, κουλούρια, ζαχαρωτᾶ, ρύζι, σιτάρι.

Κι ὅλοι μαζί τραγουδοῦν παινεύοντας τὴ νύφη:

«Ποῖός ἦταν ὁ προξενητής, ποὺ
νᾶχε φάει κανέλα,
π' ἀντάμωσε χρυσὸν ἀητὸ μὲ τέ-
τοια περισσότερα.

Ἡλιος ἦταν προξενητής,
αὐγερινὸς στεφανωτής.
Χαρά 'ς τὴ μάνα τοῦ γαμπροῦ
καὶ σ' ὄλο τὸ πεθερικό,
ὅπου θὰ μπάσουν τέτοια νειᾶ,
ῶμορφη καὶ νοικοκυρά,
χρυσὸ καμάρι τοῦ σπιτιοῦ,
βασιλίτσα τῆς γειτονιάς».

Ἄραβ. 287, σελ. 185.

Τὸ Σάββατο τὸ πρωῖ, ἓνα ἀγόρι 12—15 χρόνων, ἀμφιθαλλές, θὰ κοσκινίσει ἀλεύρι καὶ ἡ μητέρα τοῦ γαμπροῦ θὰ ζυμώσει τὴν κουλούρα τοῦ γάμου.

«Τοῦ νιόγαμπρου ἡ μάνα, ψηλὰ
ἴνασκουμπωμένη.
Φουρνίζει, ξεφουρνίζει, κουλούρα
γιὰ νὰ φειᾶκη,
τὸν ἥλιο νὰ καλέση, νουνὸ νὰ
στεφανώση».

Ρεμπέλη Κονιτσ. 1, σελ. 91.

ἢ

«Ζύμωνε, μάτκω μ' ζύμωνε τοῦ
γυιοῦ μας τὸ κανίσκι.
Μὲ γέλια θάνει τὸ θερμό, μὲ γέ-
λια τὸ ζυμώνει,
καὶ μὲ τὰ χαρχαλίσματα ζυμώ-
νει, ξεζυμώνει.

Ρεμπέλη Κονιτσ. 7, σελ. 92.

Τὴν ἄλλη μέρα ἄλλες γυναῖκες φέρνουν ξύλα γιὰ τὸν φούρνο καὶ λένε διάφορα γαμήλια τραγούδια. Τὴν ἴδια ὥρα, κορίτσια, συγγενεῖς τῆς νύφης στρώνουν τὸ νυφικὸ κρεβάτι καὶ τὸ θράδυ ἄλλες γυναῖκες πηγαίνουν τραγουδώντας στὴ θύση νὰ φέρουν νερὸ γιὰ τὸ γάμο καὶ τραγουδοῦν.

«Κάτω στὸ Δάφνο ποταμό, ἐκεῖ,
ν' οἱ δάφνες, οἱ πολλές
Οἱ δάφνες κ' οἱ γαρουφαλιές, κ'
ἐκεῖ περνοῦν συμπέθεροι.

—Συμπέθεροι ποῦ πάνετε;—Νύφη
πᾶμε νὰ πάρωμε.

—Κι ὅσα χωριᾶ κι ἂν διάβετε, κα-
νένα μὴμ πατήσετε,
μόνο τῆς νύφης τὸ χωριό, πατή-
στε το, κουρσέψτε το».

Ρεμπέλη, Κονιτσ. 5 σελ. 92

Τέλος ξημερώνει ἡ μεγάλη μέρα, Κυριακὴ. Πρωῖ - πρωῖ, φθάνουν στὸ

σπίτι τῆς νύφης φίλες, ἀνύπαντρες κοπέλλες, γιά νά τήν στολίσουν. Ἡ κάθε μιὰ θά τῆς θάλει ἕνα ροῦχο. Τά παπούτσια τῆς θά τὰ φέρει μέσα σ' ἕνα «τροβά» ἢ ἀδελφή τοῦ γαμπροῦ, μετὰ τῆ χτενίζουν καί τις θάζουν τὰ φλουριά καί τέλος τῆς θάζουν τὸ πέπλο, ἐνῶ ταυτόχρονα τῆς τραγουδοῦν:

«Ντύσου, στολίσου, λυγερή, ντύσου, στολίσου, κόρη, γιά νά φανῆς εἰς τὸ γαμπρὸ κῆπος καί περιβόλι.
"Ὅλα τ' ἀηδόνια ζήλεψαν κ' ἐπέταξαν μπροστά σου, κι ὄλα λαλοῦσαν κ' ἔλεγαν, χαρά 'ς τὴν ὠμορφιά σου.
"Ἐχεις μαλλιά τετράξανθα 'ς τὰς πλάταις σου ριμμένα,
Ἄγγελοι σοῦ τὰ χτένισαν μὲ τὰ χρυσᾶ τὰ χτένια».
Ἄραβ. 283, σελ. 183 (Ἰωάν.)

Καί ὅταν οἱ ἀρχόντισσες ρωτοῦν τὴ νύφη ποῦ ἔμαθε καί καμαρώνει, ἐκείνη ἀπαντᾷ:

«Τρέχουν τὰ νερά, τρέχουν οἱ θρύσες, τρέχ' ἡ ἀρχοντιά νά ἰδῆ τὴ νύφη, κ' οἱ ἀρχόντισσες νά τὴν 'ξετάσουν.
«Κύρ' νυφούλα μου, καμαρωμένη, πῶμαθες καί σὺ καί καμαρώνεις;
—Ἡῶρα πεθερὸν καμαρωμένο κ' ἔμαθα κ' ἐγὼ καί καμαρώνω.
Ἡῶρα πεθερά καμαρωμένη κ' ἔμαθα κ' ἐγὼ καί καμαρώνω.
—Κύρ' νυφούλα μου, καμαρωμένη τί μᾶς ἤφερες 'πὸ τὰ προικιά σου;

—Χίλιο πρόβατα μὲ τὰ κουδούνια.
Ρεμπέλη, Κονιτσ. 17, σελ. 95

Τὴν ἴδια ὥρα στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ γίνονται παραπλήσιες ἐτοιμασίες, τὴν ὥρα ποῦ τὸν ξυρίζουν τραγουδοῦν διάφορα τραγούδια, ποῦ δείχνουν ὅτι οἱ Ἑπειῶτες καί κοσμογυρισμένοι εἶναι καί ξέρουν κάθε τι καλὸ ποῦ παράγει ἡ ξένη χώρα, ὅλλὰ καί τὴν παράδοση δὲν ξεχνοῦν, εὐχόμενοι νά καμαρώσει γρήγορα καί γιό.

Φέρτε ξυράφια διαλεχτὰ μέσ' ἀπὸ τὴν Ὀλλάνδα, νά ξουριστοῦν χρυσᾶ μαλλιά μὲ τέτοια ὠμορφάδα.
Πόσο σοῦ πρέπ' τὸ ξούρισμα, μὲ γειά σου, μὲ χαρά σου, καί 'ς τὰ γεντσούρια σου μὲ γιό, νά χαίρετ' ἡ καρδιά σου.
Ἄραβ. 288, σελ. 185

Στὴ συνέχεια τὸν λούζουν καί τὸν στολίζουν:

«Λούζεται τ' ἀρχοντόϊπουλο, σ' ἐνα χρυσὸ ληγένη.
Ἡ πάπια φέρνει τὸ νερὸ κ' ἡ χήνα τὸ σαποῦνι, κ' ἡ γιαδερφή ἡ ἀγλήγορη φέρνει χρυσὸ μαντήλι.
Ἄ μπράτιμος τὸν ἔλουζε, μπρατίμισσα τοῦ ρίχνει...».
Ρεμπέλη, Κονιτσ. 24 σελ. 96—99/

Καί στολίζοντας πάλι συνεχίζουν:

«Κάτου σέ γιαλό, σέ περιγιαλί, νύφ' ἀρμάτωναν, γαμπρὸ στολίζουν γαμπρὸν ὠμορφὸν καί παλληκάρι,

Η Π Ε Ι Ρ Ω Τ Ι Κ Η Π Ι Ν Α Κ Ο Θ Η Κ Η

Ἄριθ. 197.— Ὀλύτσικα (Τόμαρος). Στὴν κορυφή 1974 μ.
(Ἀρχεῖο Ἀποστ. Βερτοδούλου)

μέ ξανθά μαλλιά, μέ πλατειά
φρύδια,
μοιάζει τόν ἀητό καί τόν πετρίτη»
Ἄραβ. 291, σελ. 186

Καί ὅταν εἶναι ὅλοι ἕτοιμοι, ξε-
κινοῦν γιά τήν παραλαβή τῆς νύ-
φης. Ἡ συνοδεία εἶναι ἔφιππη, ὁ
γαμπρός, ὁ κουμπάρος, συγγενεῖς
καί φίλοι τοῦ γαμπροῦ. Μπρός πάει
ὁ Βλάμης κρατώντας τὸ μπαϊράκι,
δηλ. σημαία τοῦ γάμου, πού ἀποτε-
λεῖται ἀπό ἕνα κοντάρι ἀπ' ὅπου
κρέμονται τέσσερα μαντήλια, ἔχει
ἕνα σταυρό καί στήν κορυφή εἶναι
καρφωμένα ἕνα ρόδι, ἕνα μῆλο κι
ἕνα πορτοκάλι.

Ἡ πομπή σταματᾷ μπρός στό
σπίτι τῆς νύφης, ἡ νύφη περνᾷ γιά
τελευταία φορά τὸ κατώφλι τοῦ
πατρικοῦ σπιτιοῦ της, ἡ μάνα τήν
φιλά καί τῆς δίνει μιὰ μαύρη κότα
γιά καλή τύχη. Ἐκείνη ἀποχαιρε-
τᾷ τήν οἰκογένεια καί τοὺς φίλους
της.

Καί σ' αὐτὰ τὰ τραγούδια βλέ-
πομε ὁ λαός νά ἐκφράζει τὰ αἰσθή-
ματά του, λύπη καί πίκρα πού θά
χάσει ἡ μάνα τήν κόρη ἀλλά καί
εὐχές πολλές γιά νά εὐτυχῆσει.

«Ἐχετε γειά, πατέρα μου, καί
σύ, γλυκειά μου μάνα,
ἔχετε γειά, ἀδερφάκια μου, καί
σεῖς, δικοί καί φίλοι,
ἐγὼ πάνω 'ς τὸ σπίτι μου καί 'ς
τὸ πεθερικό μου...»

Ἐχετε γειά, γειτόνισσαις, καί
σεῖς, γειτονοπούλαις,
κι' ἐγὼ πάνω 'ς τὸ σπίτι μου καί
'ς τὸ πεθερικό μου».
Ἄραβ. 296, σελ. 188

Ξεκινώντας γιά τήν ἐκκλησία ἀ-
κολουθεῖ κι ὅλο τὸ χωριό, γιατί ὅ-
λοι εἶναι καλεσμένοι.

Τὴν ὥρα τοῦ μυστηρίου, ὁ παρά-
νυφος προσφέρει τὸ ποτήρι μέ τὸ
κρασί ἢ ἕνα δοχεῖο μέ μέλι καί ψω-
μί στοὺς νεονύμφους. Μετά τὴν τε-
λετὴ πηγαίνουν στό σπίτι τοῦ γαμ-
προῦ, ὅταν φθάσει ἡ νύφη ἢ πεθερά
τῆς τάζει δῶρα γιά νά κατέθει ἀπ'
τὸ ἄλλογο καί νά μπεῖ στό σπίτι:

«Πέζα, νύφη, πέζα, πέζα καί ξε-
πέζα,
σοῦ τάζ' ὁ πεθερός σου φλωρέ-
νιο δαχτυλίδι.

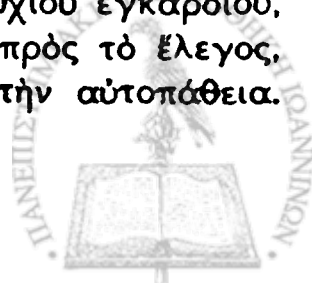
Πέζα, νύφη κλπ.
σοῦ τάζ' ἡ πεθερά σου φλωρένιο
δαχτυλίδι,
σοῦ τάζει κι ὁ καλός σου ὀλό-
χρυσο μαντήλι...».

Ἄραβ. 312 σ. 192 (Περιχ. Ἰωάν.).

Ἄραβ. 312 σ. 192 (Περιχ. Ἰωάν.).
«Ὅταν πιά μπεῖ ἡ νύφη στό σπίτι,
σκορπᾷ ρύζι γιά νά ριζώσει καί
κατόπιν πάει στήν ἐστία καί προ-
σκυνᾷ. Ἀκολουθεῖ γεῦμα πλούσιο
γιά ὄλους.

Πολλές φορές στό τραπέζι πού
γίνεται σὸν γάμο ἀκούγονται καί
τραγούδια τῆς τάβλας, μέ λυπητε-
ρὴ διάθεση. Νά πῶς δικαιολογεῖ τὸ
φαινόμενο αὐτὸ ὁ Σπυρίδων Ζαμ-
πέλιος.

«Ἡ πρός τήν λύπην κλίσις τῆς
δημοτικῆς ἡμῶν Λυρικῆς ποιήσεως
προέρχεται ἐκ τῆς μεμψιμοίρου
καί φιλοθρήνου φύσεως τῆς γενε-
ᾶς, ἐκ τινος ἐνδομύχιου ἐγκαρδίου,
αὐτομάτου ροπῆς πρὸς τὸ ἔλεος,
τὸ δεινολόγημα, τὴν αὐτοπάθεια.

Ἡ μουσα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατ' ἔμφυτον διάθεσιν πέφυκεν ἑξαιρέτως ἑλεγειακὴ καὶ ἑτοιμόδακρυς. Ἑλεγειακὴ οὐ μόνον ἐν τῇ ἑξεικονίσει ταρακτικῶν δυστυχημάτων ἀλλὰ τὸ παράδοξον, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς εὐφροσύνης, τῆς ἐπιθυμίας, τῆς ἐνεστίου χαρᾶς».

Τὴν τρίτην πιά μέρα θγαίνει ἡ νύφη νὰ πάει στὴ θρύση νὰ φέρει νερὸ πὺ τὸ προσφέρει στὸν πεθερὸ καὶ τὴν πεθερὰ καὶ τότε ἀκούγονται τὰ τελευταῖα νυφιάτικα τραγούδια πὺ συνοδεύουν τὴ νύφη.

«...Μιὰ περισσότερα πλουμιστὴ μᾶς
ἦρθ' ἀπὸ τὰ ξένα,
κ' ἔχει τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ
πτερὰ γραμμένα.
ΠΑίρνει νερό 'ς τὰ νύχια της καὶ
πάχνη 'ς τὰ πτερὰ της,
νὰ λούση τὸν ἀφέντη της, νὰ λούση
τὴν κυρά της.
Ἄξιζ' ἡ μέρα ἡ σημερινὴ φλωριά
μὲ τὸ ταγάρι,
π' ἀντάμωσε τὰ δυὸ πουλιά καὶ
τάκαμε ζευγάρι.
Ἄραθ. 316 σ. 194 (Ἰωάνν. Περιχ.).

Τὸ νέο ζευγάρι ταιριάστηκε πιά, ἔφτιαξε τὸ δικό του σπιτικό, ἡ γιορτὴ τελείωσε, ὅλοι γυρνοῦν στὰ σπίτια τους, γυρνοῦν στὶς δουλειές τους, γιατί,

«...Ἄϊντε, νουνέ, κί' ἄς φύγουμε
προμοιῦ νὰ μᾶς τὸ ποῦνε,
τί ἐνύσταξε τ' ἀντρόγυνο, θέλουν
νὰ κοιμηθοῦνε».
Ἄραθ. 315, σελ. 194.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΚΩΠΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Μιὰ ἀρετὴ πὺ κοσμεῖ τὸν Ἑπειρωτικὸ λαὸ εἶναι ἡ ἐργατικότητα. Οἱ Ἑπειρωτὲς ὅπου κι ἂν θρεθοῦν εἶναι φιλόπονοι, εἴτε στὴν ἄγωνα πατρίδα τους, εἴτε στὴν ξενιτιά. Τὴν φιλοπονία τους δείχνει ἀκόμα καὶ τὸ γεγονὸς τῆς ὀνομασίας τῶν 18 χωριῶν τῆς ἐπαρχίας τῆς Κόνιτσας, Μαστοροχώρια. Τὸ ὄνομα αὐτὸ δόθηκε στὰ χωριά, γιατί παλιότερα ἀλλὰ καὶ σήμερα ἀκόμη οἱ περισσότεροι κάτοικοι εἶναι χτίστες.

Ἄλλὰ καὶ σὲ ὅλη τὴν Ἑπειρο ἀγαποῦν τὴ δουλειὰ καὶ ἔτσι κοντὰ στ' ἄλλα τραγούδια πὺ ἔφτιαξε ὁ λαὸς της, στιχοῦργισε καὶ τραγούδια ἐργατικά, ἄλλοτε ρυθμικὰ γιὰ νὰ τὸν βοηθοῦν νὰ γίνεται πιὸ εὐκολὴ ἡ δουλειὰ καὶ ἄλλοτε γιὰ νὰ τὴν παρουσιάσει πιὸ ὁμορφῆ.

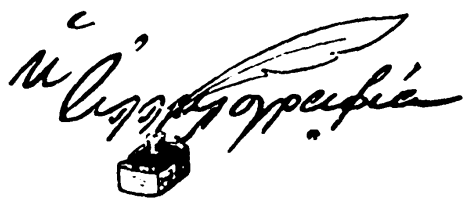
Τὰ ἐργατικά τραγούδια τὰ χαρακτηρίζει ὁ ἔντονος ρυθμὸς, πὺ γιὰ χάρη του πολλὰς φορὲς παραγκωνίζεται ἡ μελωδία. Ἔχουν σκοπὸ τους νὰ διευκολύνουν τὴν ἐργασία, κανονίζοντας τὶς ἐνέργειες τῶν ἐργαζομένων ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχει σπατάλη μυϊκῆς δύναμης καὶ νὰ συμφωνεῖ ὁ ρυθμὸς τοῦ τραγουδιοῦ μὲ τὶς ρυθμικὲς κινήσεις τῶν ἐργαζομένων.

Τὸ περιεχόμενό τους τὸ παίρνουν ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν διαφόρων ἀπασχολήσεών τους.

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ καὶ τέλος στὸ
(ἐπόμενο).

Ἡπειρωτικὴ Πνευματικὴ Ζωὴ καὶ Κίνηση

Ἐπιτάφια ἠέκυθος στὴν Αἰμιλία

Ἀθήνα σήμερα, 21 Σεπτεμβρίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καὶ ὥρα 11 π.μ. συνήλθε τὸ Δ. Συμβούλιο τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας στὰ Γραφεῖα τῆς, Μαυρομιχάλη 7.

Ὁ Πρόεδρος κ. Ἀλέξ. Χ. Μαμμόπουλος ἀγγέλει τὸν γνωστὸ ἤδη θάνατο τῆς Αἰμιλίας Κάμτσιου — ἐπισυμβάντα τὴν 24 Ἰουλίου.

«Κύριοι Συνάδελφοι, ἡ εἶδηση τοῦ θανάτου τῆς Αἰμιλίας μας, κατετάραξε τὴν Ἡπειρωτικὴ Παροικία τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ ἦταν τὸ ἀγγελμα ἀληθινὰ ἀπίστευτο, πού δὲν δικαιολογοῦσε οὔτε ἡ ἀσκίαστη κι εὐδιάθετη παρουσία τῆς στὰ Γραφεῖα μπροστὰ ἀπὸ λίγες μέρες, οὔτε ἡ ἡλικία τῆς τῶν 49 ἐτῶν.

Μιὰ εὐτυχισμένη Ἡπειρωτικὴ οἰκογένεια θυθίστηκε στὸ πένθος ἀπὸ μιὰ μέρα στὴν ἄλλη. Τὸ κενὸ πού ἀφήνει στὴν Ἐταιρεία εἶναι ἀνυπολόγιστο. Ἡ πίστη τῆς στὸ ἔργο καὶ τὴν ἀποστολὴ τῆς, ἡ προθυμία καὶ ἡ εὐγένεια, τὸ χαριέστατο ἠπειρωτικό τῆς ἦθος, ἡ σεμνότητα καὶ ἡ προθυμία, τὰ ὁποῖα εἶχαν αἰχμαλωτίσει ὄλους μας, πέρασαν στὴ σκιά καὶ τὴν ἀνάμνηση, ὕστερα ἀπὸ τὸν ἀπροσδόκητο χαμό τῆς. Εἶναι πολὺ νωρὶς ἀκόμα γιὰ νὰ συνειδητοποιήσουμε τὴν ἀπώλειά τῆς. Κανεὶς

◆ Γράφουμε καὶ μᾶς γράφουν

◆ Στέλλομε καὶ μᾶς στέλνουν

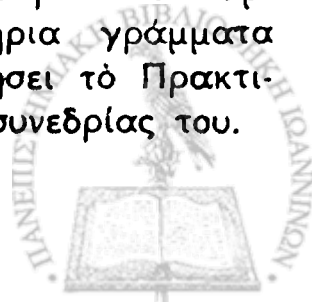
δὲν τὸ πιστεῦει πὼς χάθηκε ἡ Μιλίτσα Κάμτσιου.

Καὶ νὰ πού ἡ πρώτη συνεδρίασή μας, τῆς ἐφετινῆς περιόδου σημειώνει τὴν τραγικὴ ἀπουσία τῆς, πού δυστυχῶς δὲν εἶναι προσωρινή.

Καὶ ὅμως γιὰ χρόνια πολλὰ ἡ ἐμφάνιση τῶν ιδιοκτητῶν Γραφείων μας, πού ἡ καλαισθησία, ἡ φροντίδα, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ νοικοκυρωσύνη τῆς τὴν διακόσμησε, θὰ ἀποπνέει τὴν εὐωδιὰ τῆς ψυχῆς τῆς καὶ τὸ ἄρωμα τῆς ἠπειρωτικῆς καὶ οἰκογενειακῆς τῆς εὐγένειας.

Μετὰ τὸν κ. Πρόεδρο ἔλαβαν τὸν λόγο ἐκ περιτροπῆς ὅλοι οἱ παρόντες Σύμβουλοι, πού ἐπλεξαν τὸ ἐγκώμιο τῆς Αἰμιλίας Κάμτσιου καὶ ἀναπόλησαν ἕνας ἕκαστος στιγμὲς κοινῆς δράσεως στὸ πλαίσιο τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐταιρείας.

Ἀποφασίστηκε ἀπὸ τὸ Συμβούλιο νὰ ἀποσταλεῖ στὴν ἐφημερίδα «Ἡπειρωτικὸν Μέλλον», πού ἔπαθε ὀλοσχερῆ καταστροφὴ τῶν Γραφείων καὶ τοῦ Ἀρχείου τῆς ἀπὸ τὴν γνωστὴ πυρκαϊὰ τῶν καταστημάτων «Κλαουδάτος» στὴ μνήμη τῆς Αἰμιλίας τὸ ποσὸ τῶν δρχ. 5.000 καὶ ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Πρόεδρος νὰ γράψει στὸν διακεκριμένο συμπατριώτη, Ἀρεοπαγίτη Ἡλία Κάμτσιο τὰ συλλυπητήρια γράμματα καὶ νὰ γνωστοποιήσει τὸ Πρακτικὸ τῆς σημερινῆς συνεδρίας του.

Ἄριθ. 198.— Τὸ ἐκκληρησάκι τῆς Παναγίας στὴν Ὀλύτσια (ὕψ. 1613 μ.).
(Ἄρχαιο Ἄποστ. Βερτοδύλου)

Δεοντολογικά

Τυχαίνει, κάποτε, άποσπάσματα κειμένων, είτε φωτογραφίες από τὸ Δελτίο τῆς «Ἡπειρ. Ἐταιρείας» νὰ ἀναδημοσιεύονται σὲ ἔφημερίδες κι ἄλλα ἔντυπα ποὺ ἐκδίδονται ἀπὸ Ἡπειρωτικὲς Ἀδελφότητες τῆς Ἀθήνας. Καὶ οἱ ἀναδημοσιεύσεις αὐτὲς πουθενὰ δὲν ἀναφέρουν, καθὼς ἐπιβάλλεται δεοντολογικά, τὴν πηγὴ ἀπ' ὅπου ἔχει γίνει ἡ μεταφορά τους. Ἐμεῖς προσωπικά, κατ' ἀρχὴν ἀλλὰ καὶ σὰν Ἡπειρωτικὴ Ἐταιρεία ἀνήκομε στὴν Ἡπειρο καὶ εἴμαστε ἀντίθετοι κατὰ ὁποιοδήποτε συγγραφικοῦ δικαιώματος (COPYRIGHT). Εἶναι ἐλεύθεροι οἱ πάντες νὰ πέρνουν ὅ,τι δῆποτε θέλουν χάριν τοῦ Ἡπειρωτισμοῦ, χωρὶς νὰ μᾶς ζητοῦν τὴν ἄδεια.

Ὅταν ὁμως ἀναδημοσιεύεται μιὰ φωτογραφία τοῦ Ἀπόστ. Βερτόδουλου σὲ ἐξώφυλλο περιοδικοῦ (συγκεκριμένα τοῦ Καταρράκτη) τὸ λιγώτερο ποὺ ἐπιβάλλεται εἶναι νὰ γίνει μνεῖα τοῦ ὀνόματος τοῦ καλλιτέχνη δημιουργοῦ τῆς, ποὺ διέθεσε κόπους καὶ ἔξοδα γιὰ νὰ μᾶς τὴ χάρισει μὲ τόση μάλιστα ἀνιδιοτέλεια.

Νοσταλγώντας τὰ παλιὰ νοσταλγοῦμε τὰ ἴδια μας τὰ νιάτα

Ὁ κ. Γιώργος Οἰκονομίδης, υἱὸς τοῦ ἀλησμόνητου Μιλτιάδη Οἰκονομίδη, ἀπὸ τὴν Πολύτσανη Βορ. Ἡπείρου γνωστοῦ σὰν ἀκεραίου δη-

μοσίου λειτουργοῦ (δημοσίου ὑπολόγου) ἀλλὰ καὶ εὔφημα γνωστοῦ λογογράφου ἀπὸ τὰ «Ἡπειρωτικὰ Ἡμερολόγια» καὶ τὰ «Ἡπειρωτικὰ» τοῦ 1938 μᾶς ἔφερε μερικὰ «σπαράγματα» ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖο τοῦ πατέρα του. Μαζὶ καὶ τὴν πληροφορία ὅτι τὸ Ἀρχεῖο εἶχε δοθῆ στὸν μακαρίτη Τζόβα, ἄλλοτε Πρόεδρο τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας Θεσσαλονίκης.

Ἀνακοινώνομε ἐδῶ τὴν πληροφορία, γιὰ νὰ φροντίσει ἡ σημερινὴ διοίκηση τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας, ἂν δὲν τὸ ἔχει κάνει ἤδη, νὰ ἀναζητήσῃ ἀπὸ τοὺς κληρονόμους τοῦ Χ. Τζόβα, τέλεια ἀναρμόδιου ὅταν ζοῦσε σὲ τέτοια ζητήματα, τὸ Ἀρχεῖο γιὰ τὴν ἀξιοποίησή του ἀπὸ Ἡπειρωτικῆς πλευρᾶς.

Ἐκφράζοντας τὶς εὐχαριστίες πρὸς τὸν κ. Γιώργο Οἰκονομίδη δημοσιεύομε σήμερα στὴ μνήμη τοῦ Μιλτιάδη Οἰκονομίδη μερικὰ ἀπὸ τὰ στοιχεῖα, ποὺ εἶχε τὴν εὐγένεια νὰ θέσει ὑπ' ὄψη μας.

Τὸ ἓνα εἶναι ἀπόκομμα ἀγνωστης ἀγνωστοῦ ἡμερομηνίας Ἡπειρωτικῆς ἔφημερίδας, ποὺ ἐντοπίζεται ὁμως στὸ χρονικὸ διάστημα τῶν ἐτῶν 1933—34, τὸν καιρὸ, ποὺ ἦταν στὴν κυβέρνηση τῆς χώρας τὸ Λαϊκὸ κόμμα. Εἶχε τοποθετήσει τότε ἡ Κυβέρνηση Ὑπουργὸ Γενικὸ Διοικητὴ Ἡπείρου τὸν Ἀγαμέμνονα Σλήμαν.

Ἡ καλὴ ἔφημερίδα δίνει ἓνα σύντομο πορτραῖτο τοῦ ἀνδρός, περὶ ποῦ σὰν αὐτὰ, ποὺ δίνουν σήμερα, δυὸ πρωινὲς ἔφημερίδες (Βῆμα, Καθημερινὴ) ἀλλὰ καρυκευμένο μὲ

Η Π Ε Ι Ρ Ω Τ Ι Κ Η Π Ι Ν Α Κ Ο Θ Η Κ Η

Ἄριθ. 199.— Γέφυρα Βωβούσας.
(Ἄρχειο Ἄποστ. Βερτοδούλου)

πικάντικα τοπικά γαστριμαργικά σέ σημείο πού είναι δύσκολο νά αντιληφθῆς πού τελειώνει ἢ διαφήμιση καί πού ἀρχίζει ἢ... δυσφήμιση τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, υἱοῦ τοῦ ἀρχαιολάτρη καί ἀρχαιολόγου Ἐρρίκου Σλήμαν, πού εἶχε σπουδάσει «Χημείαν ἐν Ἀμερικῇ» καί ἐν Λαρίση καί Ἀθήναις τό... ἑλληνοπρεπῶς πολιτεύεσθαι».

Τό ἄλλο εἶναι εὐχετήρια κάρτα, «ἐπίκαιρον δελτάριον» τοῦ πολυπαθοῦς Σακκουλέ τῶν Ἰωαννίνων Μιχάλη Διανέζη τοῦ πασίγνωστου Γαμβέτα, τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1931, πού τὸ κείμενό της, σέ ἀκαδημαϊκή καθαρεύουσα, ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς «ἀγαπητοὺς συνανθρώπους πλὴν τῶν ἐχθρῶν του» δηλ. «τῶν ἀτίμων κακοποιῶν στοιχείων» πού ἦταν «αἰώνιος στόχος» τους ὁ Μιχάλης.

Τὰ δυὸ κείμενα μᾶς μεταφέρουν στὰ Γιάννινα, πενήντα χρόνια πίσω. Οἱ παλιοὶ θά νοσταλγήσουν τὴ γραφικότητα, πού χάθηκε. Τὰ βορβορώδη σοκάκια στὸ Κριθαροπάζαρο, τὰ κοσμοβριθῆ καφενεῖα, τοὺς χαμάληδες μὲ τὰ μόνιμα σαμάρια τους στὶς πλάτες, τὰ βαρειὰ καρότσια μεταφορᾶς, ἀκόμα τοὺς Γκέγκηδες «κοσαλθατζῆδες» πωλητὲς σκληροῦ χαλβά, πού κοβόταν μὲ τὸ σφυρί, μὲ τοὺς ταβλάδες στὸ κεφάλι, μαγνήτες τοῦ μαθητόκοσμου ἔξω ἀπὸ τὰ κάγκελα τῆς Ζωσιμαίας, πού συνωστίζονταν, οἱ περισσότεροὶ μὲ λαίμαργα βλέμματα, μὲ τ' ἀδύνατα ψυλλοχεσμένα λαιμάκια περασμένα στὰ κάγκελα, μὲ ἄδειες, σὲ μόνιμη ἐπαφή τῆς φό-

δρας, ἀπὸ χαρτζιλίκι τσέπες. Οἱ ἔωθινοὶ σαλεπιτζῆδες μὲ τὰ «γκιούμια» στὴν πλάτη τους καί τὸ κοινὸ ποτήρι - «πῶμα» στὰ χέρια τους, γιὰ ὑγιεῖς ἢ σιφυλιδικούς. Οἱ κορὺβαντες τῆς ἀγορᾶς μὲ τὸν ὄρυμα γδὸ ἀπὸ τὴν πρᾶμάτεια πού ζητάει μουστερήδες. Τὸ «τσιὰκ - τσιὰκ» τῶν ἐργαστηρίων στὰ κουδουνάδικα καί τὰ ζυγάδικα. Γιαχουνηδες (Ἑβραῖοι) πρᾶματευτὲς ἀποσυρμένοι στὰ ἐνδότερα τῶν μισοσκόταδων μαγαζιῶν περιμένοντας «κόπιασε, μάτια μου» σὰν ἔλλοχεύουσα ἀράχνη τὴν πελατεία τους.

Χαζοχωριάτες τραβῶντας ἀπὸ τὸ καπίστρι τὰ γαῖδούρια τους ἀπὸ ἀργαστήρι σ' ἀργαστήρι, χάσκοντας στὶς βιτρίνες. Καραβάνια μανάβηδων ἀπὸ τὰ μποστάνια - καμπόχωρια τῶν Ἰωαννίνων. Χωριάτες ἀπὸ τὰ Γραμμενοχώρια, τὰ Κούρεντα καί τὸ Ζαγόρι. Τὸ ἀέναο σύρε — κι ἔλα τοῦ κόσμου, πού δουλεύει. Ἡ κλειστὴ μικρὴ ἐπαρχιακὴ κοινωνία πού χαιρετᾶει κι ἀντιχειραιεῖται.

Καί οἱ ἀπαραίτητοι τύποι τῆς πόλης κι ἀνάμεσά τους ὁ Γαμβέτας, πού τὸ ἐπίθετο τοῦ «φιλέλληνα» Γάλλου πολιτικοῦ καί δημοκράτη ἴσως τὸ ὀφείλει στὸ βαπτιστικὸ τοῦ Μιχάλης, πού εἶχε κι ἐκεῖνος.

Καί θά θυμηθῶ ἐδῶ τὸ Χρῆστο Χρηστοβασίλη — γραφικὸς κι ἐκεῖνος τύπος — μὲ τὴν κλασικὴ ρεμποῦ μπλικά στὸ κεφάλι, τὶς τσέπες του γεμάτες ἐφημερίδες, εἶδος κινητοῦ περιπτέρου, θράχος τοῦ μοναρχισμοῦ καί τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος σὲ μιὰ μαινόμενη βενιζελικὴ ἡπειρω-

τική θάλασσα.

Καὶ δίπλα του καμαρωτός, ὁ συντάκτης τῶν γραμμῶν, «φοιθόληπτος», τότε νέος, ἀνεβαίνοντας τὴν ὁδὸ Ἀθέρωφ, τὴν κεντρικὴ πλατεῖα πρὸς τὸ Σεμσεντὶν Τζαμί κοντὰ στὸ σημερινὸ Στάδιο, ὅπου τὸ σπίτι του — χαραμοφάηδες, κύρ Χρῆστο ἔ; Ἀπὸ αὔριο θὰ ματαιοδεῖς ἀλληλογραφία!

Ἦταν ἀπειλὴ ταχυδρομικοῦ διανομέα πού τρέχοντας μὲ τὸ σάκκο κρεμασμένο στὸ λαιμό του πέρναε στὸ ἀπέναντι πεζοδρόμιο καὶ τὴν ἐκσφενδόνιζε σὰν τὸν εἶδε. Ἦταν ἀπειλὴ κι ἀπάντηση σὲ σχόλιο δημοσιευμένο στὴ μαχητικὴ δισεβδομαδιαία ἐφημερίδα του «Ἐλευθερία», ὅπου μὲ τὴ γνωστὴ παρρησία καὶ δηκτικότητα τοὺς εἶχε ἀποκα-

λέσει : χαραμοφάηδες! γιατί ἀρ-
γοῦσαν τὰ γράμματα. Χ α ρ α μ ο -
φ ά η δ ε ς κ α ι σ κ υ λ λ ι ά κ α ρ
α μ π έ ρ ι κ α, ἦταν προσφι-
λεῖς χαρακτηρισμοὶ του (ὅπως μοῦ
θυμίζει ὁ Τάσος Ζήσης).

Τὰ δηκτικὰ σχόλια τῆς «Ἐλευθερίας» ὅπου ἡ δημοσιογραφία ἦταν συνταιριασμένη σ' ἓνα ἀρμονικὸ γάμο μὲ τὴ λογοτεχνία, στὴ γλαφυρὴ τοῦ Χρηστοβασίλη πέννα καὶ οἱ ἀνορθογραφίες καὶ ἀσυνταξίες καὶ ἀκυρολεξίες τῆς «Κραυγῆς» τοῦ Γόρη (Γρηγόρη) Σακκά ἔδιναν ἀφορμὴ γιὰ σχόλια στὶς Ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες καὶ μάλιστα στὴν πικρόχολη «Ἐστία», νὰ τὰ γλεντάει ἡ πνευματικὴ Ἀθήνα.

α.χ.μ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΕΡΡ. ΣΛΗΜΑΝ

Πληρεξούσιος Λαρίσης Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Ἠπειροῦ

Πολιτεύεται πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν τῷ Νομῷ Λαρίσης. Εἶναι ἀνὴρ ἀκέραιος, εἰλικρινής, δραστήριος, καὶ εὐρείας ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως. Ἐσπούδασεν ἐν Ἀμερικῇ Χημείαν, ἐν Λαρίσῃ καὶ Ἀθήναις τὸ πολιτεύεσθαι ἑλληνοπρεπῶς. Δὲν ἀθετεῖ ποτὲ τὸν λόγον του. Ὅ,τι λέγει καὶ τὸ κάνει. Εἶναι ἀεικίνητος, καὶ θέλη νὰ διέρχωνται ὅλες οἱ ἐργασίες τῆς Γενικῆς Διοικήσεως τῆς Ἠπειροῦ ἀπὸ τὰ χέρια του. Εἶναι ἰκανὸς ρήτωρ, τηρεῖ συνεχεῖαν παντὸς ἐκφωνουμένου λόγου του καὶ δὲν ἐπαναλαμβάνει ποτὲ τὰ ἴδια. Ἀπὸ τὰ φαγητὰ χωρὶς νᾶναι γαστρίμαργος, ἀγαπᾷ τὲς καραβί-

δες, τὲς πέστροφες, καὶ τὸ χέλι πρὸ πάντων ψημένο στὴν κεραμίδα.

Αὐτὸς εἶναι ἐν περιλήψει ὁ νέος, ἀλλ' ἄγων τὸ 57ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ὅπως λέγουν, ἀλλὰ φαίνεται πολὺ νεώτερος.

Ὁ Μιχάλης

ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΗ 1ῃ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
ΕΤΟΥΣ 1931.

Ἐπίκαιρον, λόγῳ τῆς πρωτοχρονιάς, δελτάριον.

Ἀγαπητοί, πλήν τῶν ἐχθρῶν μου, συνάνθρωποι,

Τοῦ σωτηρίου ἔτους 1930 ἐκπνεύσαντος ἤδη, νέον ἀνέτειλεν ἀπὸ σή-

Η Π Ε Ι Ρ Ω Τ Ι Κ Η Π Ι Ν Α Κ Ο Θ Η Κ Η

Ἄριθ. 200. — (Βακαράτσα). Δάση στο Φλαμπουράρι Ζαγορίου.
(Ἄρχειο Ἀποστ. Βερτοδούλου)

μερον τοιούτον, τὸν τῆς πρώτης αὐ-
του ἡμέρας, τῆς κοινῶς πρωτοχρο-
νιας, τὸν πάνδημον ἑορτασμόν τε
καὶ πανηγυρισμὸν εὐλόγως καὶ δι-
καίως ἐπιβάλλον ὑμῖν τε καὶ πᾶσι
τοῖς ἐν τῇ κοινωνίᾳ διαβιοῦσι πε-
πολιτισμένοις θνητοῖς. Τῷ πατρο-
παραδότῳ δὲ τούτῳ ἐθίμῳ ἐπόμε-
νος καὶ συμμορφούμενος κἀγὼ ὁ ἐ-
λάχιστος καὶ εὐτελέστατος συνάν-
θρωπος, αἰσθάνομαι τὸ καθῆκον
καὶ τὴν ὑποχρέωσιν θερμὰ νὰ ἐκ-
φράσω συγχαρητήρια ὑμῖν τε καὶ
πᾶσι τοῖς φίλα ἐμοὶ φρονοῦσιν ἐπὶ
τῇ ἐν λόγῳ πρώτῃ τοῦ νέου ἔτους
ἡμέρα, εὐχόμενος ὑμῖν τε καὶ αὐ-
τοῖς ὀλοψύχως, ὅπως ἐν ἐξαιρέτῳ
καὶ τελείᾳ ὑγείᾳ, εὐημερίᾳ καὶ χα-
ρᾷ διέλθητε τὸ νέον τοῦτο ἔτος
1931, παντὸς ἐπουρανίου καὶ ἐπι-
γείου ἀγαθοῦ ἀπολαύοντες καὶ ἐν
παντὶ ὑμῶν ἔργῳ προαγόμενοι καὶ
προκόπτοντες.

Ἐν τέλει δὲ ἐπίκαιρον θεωρῶ
πρὸς μὲν τοὺς φίλους καὶ προστά-
τας μου τὰς ὑπὲρ ὑγείας καὶ τρι-
σευδαίμονος μακροβιότητος ἐγκαρ-
δίους εὐχάς μου νὰ διαβιβάσω,
πρὸς δὲ τοὺς ἐνταῦθα καὶ ἐν Ἀθή-
ναις ἀπαισίους ἐχθροὺς μου ἀρὰς
καὶ ἀναθέματα καὶ πάλιν νὰ ἐξα-
πολύσω. Εἴθε ἡ τοῦ δικαιοκρίτου
Θεοῦ δικαιοσύνη νὰ ἀνταποκριθῇ
πλήρως εἰς τὰς εὐλόγους καὶ δι-
καίας ταύτας ἀξιώσεις μου!

Ὁ τῶν ἀτίμων κακοποιῶν στοι-
χείων αἰώνιος στόχος:

ΜΙΧΑΛΗΣ

Καλλιτεχνικὴ Ἐπιμέλεια Ἀποστ. Βερτοδούλου

ἔχοντας σημαντικὰ δικαιώματα στὴν
ἡπειρωτικὴ εὐγνωμοσύνη ὁ καλλιτεχνικὸς
συνεργάτης μας κ. Ἀπόστολος Βερτόδου-
λος μᾶς ἀποστέλλει:

Φωτογραφίες μὲ θέματα, ὅπως πάν-
ποτε ἀπ' ὅλο τὸν ἡπειρωτικὸ χῶρο.

1. Τῆς Μονῆς Τρούνας.
2. Πορθμείου στὸν Ἄραχθο.
3. Ἀπὸ τὰ δάση Φλαμπουραρίου (Βα-
καράτσα).
4. Γεφυριοῦ τῆς Βωδούσας.
5. Ἀποψη Πυρσόγιαννης.
6. Μανωλιάσας.
7. Βυζαντινοῦ Ναοῦ Μουκοβίνας.
8. Οἰκίας Στούρτζα στὰς Νεγάδες.
9. Τὸ ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας στὸ
Βιτσιλό.
10. Τῆς Σκάλας τοῦ Βραδέτου.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ κύ-
ριοι Ἀναγνώσται νὰ μᾶς γνω-
στοποιοῦν τὴ νέα τους διεύ-
θυνση.

Ἑσωτερικὴ Ζωὴ καὶ Κίνησις

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Ἀπὸ μῆνα σὲ μῆνα συνεχίζεται κάτι, ποὺ δὲν ἔχει εὐκόλα προηγούμενο. Εἶναι τὸ δημοψήφισμα τῆς ἀγάπης τῆς «Ἑπαιρωτικῆς Ἑταιρείας», πρὸς τοὺς φίλους τῆς, τὰ Μέλη τῆς καὶ τοὺς Ὑποστηρικτάς τῆς καὶ αὐτῶν, ποὺ ἀνταποκρινόμενοι, τῆ στήρίζουν μὲ τίς πάσης φύσεως αὐτοπροαίρετες εἰσφορές τους. Κρίκοι αὐτῆς τῆς ἀλυσίδας τῆς ἀγάπης σ' αὐτοὺς τοὺς ἀπάνθρωπους καιροὺς, ποὺ ζοῦμε εἶναι αὐτὸ τὸ μῆνα, οἱ:

- Ἄ κ. Δημοσθένης Παπαδόπουλος
τῆ συνηθισμένη κατὰ τεῦχος τοῦ
Δελτίου συνδρομὴ του. 250
- Ἡ κυρία Ἀννίκα Γκαναβία τοῦ ἀρ-
χιάτρου τοῦ πολέμου 40—41,
συνδρομὴ νέα 1000
- Ἄ κ. Ἰατρὸς κ. Κώστας Κωστοβασί-
λης νέα συνδρομὴ εἰς μνήμην τῆς
ἀλησιμόνητης κόρης του Ρένας,
ἐπὶ τῆ συμπληρώσει τετραετίας
ἀπὸ τὸ χαμὸ τῆς 2000
- Ἄ κ. Κωνσταντῖνος Σάρρας Ταμί-
ας τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος
(Ἰποκατάστημα Ἰωαννίνων),
«ἐλαχίστη συμβολὴ στὴν προσ-
πάθεια τῆς Ἑταιρείας» 2000
- Ἄ κ. Ἀχιλ. Τζώρτζης γιὰ τὸ Δελ-
τίο τῆς Ἑταιρείας 500
- Ἡ κυρία Λίτσα Παπαϊωάννου -

- Μάρραιη γιὰ τὸ Δελτίο 500
- Οἱ κυρίες Ἀλεξάνδρα καὶ Λήδα
Καζαντζῆ νέα εἰσφορά τους 1000
- Ἄ ταξίαρχος κ. Λάμπρος Παπα-
γεωργίου στὴ μνήμην τοῦ ἀδελφοῦ
του Βασίλειου 2000
- Ἄ κ. Κωνστ. Κοντόπουλος γιὰ τὸ
Δελτίο 500
- Ἡ κυρία Ἑλλη Βυθινοῦ ὁμοίως 500
- Ἄ πολιτικὸς συνταξιούχος κ. Σπύ-
ρος Ρίζος εἰς μνήμην τῶν προσ-
φιλῶν Γονέων του Κωνσταντῖνου
καὶ Αἰκατερίνας νέα ἐνίσχυση
στὴν Ἑταιρεία 1000
- Ἡ κυρία Ἑλένη Ἀποστολάκη ἐ-
πιμέλεια κ. Δημ. Τσεκούρα 500
- Ἄ Ἰατρὸς κ. Ἀθαν. Μαντέκος
«εἰς μνήμην τοῦ ἀξέχαστου φίλου
του Καθηγητοῦ Πέτρου Κόκκο-
ρου» 1000
- Ἄ κ. Νικόλ. Δρόσος γιὰ τὸ Δελτίο 500
- Ἡ «MISKO» Βιομηχανία Ζυμαρι-
κῶν γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν σκο-
πῶν τῆς Ἑταιρείας 15000
- Ἄ κ. Κων. Κατσίκης σ) ρχης σὲ
πολεμικὴ διαθεσιμότητα νέα ἐ-
νίσχυση τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρείας 1000
- Ἄ κ. καὶ ἡ κ. Γεωργίου Βαλοῦρ-
δου, βιομηχάνου τὴν τακτικὴ
τους ἐνίσχυση τῶν σκοπῶν τῆς
Ἑταιρείας εἰς μνήμην τοῦ Παύ-
λου Κιτσιανέλη ἀπὸ Ἄνω Ρα-
βένια Ἑπείρου 2000

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Δ. ΤΣΕΚΟΥΡΑ:
ΑΠΟ ΤΟΥ 98ου ΥΨΩΜΑΤΟΣ.
ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΗΠΕΙΡΩΤΟΥ
ΑΓΩΝΙΣΤΟΥ. 1979.

Ο Ἀθανάσιος Τσεκούρας στήν ἡλικία τῶν 98 ἐτῶν σάν καλὸς νοικοκύρης συγκομίζει τοὺς καρποὺς τῆς μνήμης του. Θυμᾶται κι ἀφηγεῖται ὅσα ἐπραξε κι ὅσα εἶδε στή διάρκεια μιᾶς πολυκύμαντης καὶ πολυτάραχης ζωῆς σὸ τελευταῖο τέταρτο τοῦ περασμένου αἰῶνα, καὶ σὸ πρῶτο τοῦ αἰῶνα, πού διανύομε. Θυμᾶται μὲ μνήμη δαιμονική καὶ ἀφηγεῖται ἀβίαστα χωρὶς μπιγλιμπιδία. Δὲ γράφει ἱστορία. Δίνει ὄλιγὸ γιὰ ἱστορία. Καταγράφει ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Ἀπόστ. Παπαθεοδώρου. Προλογίζει ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑταιρείας Ἀλέξ. Χ. Μαρμρόπουλος.

Οἱ τυχόν ἐπικρίσεις εἶναι τὸ καλύτερο συστατικὸ του.

Ἔνα βιβλίο πολυσέλιδο φορτωμένο μὲ ἀναμνήσεις καὶ πλῆθος σπανίων καὶ ἀνεκδότων φωτογραφιῶν. Ἡ ἐκδόση ἔχει δωρηθεῖ στήν «Ἑπειρωτικὴ Ἑταιρεία» καὶ οἱ εἰσπράξεις ἀπὸ τὴν πώληση τῶν ἀντιτύπων πηγαίνουν γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἔργου της. Τὸ βιβλίο σὲ πολυτελεῖ ἔμφανιση

ἔχει διατιμηθεῖ σὲ 1000 ὄρχ.

—Συνεχίζεται σταθερὰ ἡ διάθεσή του, στοὺς Φίλους τοῦ καλοῦ Ἑπειρωτικοῦ Βιβλίου.

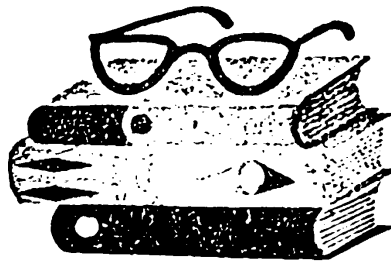
Ὁ κ. Νικόλ. Κοντογεώργος	1000
Ἡ κυρία Ἑλλη Βυθινού	1000
Μὲ τὴν ἐπιμέλεια τοῦ κ. Δημ. Τσεκούρα	7000

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Γυμνασιάρχης κ. Πελοπ. Οἰκονομίδης γράφει:

ΕΛΑΒΑΜΕ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ:

- Λέοντος Ι. Μελά: Μιὰ οἰκογένεια — Μιὰ Ἱστορία (Βραβεῖον Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν) Ἀθήνα: 1967.
- Λέοντος Ι. Μελά: Σελίδες τῆς Ἠπείρου. Ἀθήνα: 1963.
- Γιώργου Βρέλλη: Λορέντζος Μαβίλης. Γιάννινα 1982.
- Γεωργίου Χαρ. Παπαδοπούλου: Ἡ Ἑ-

θνική Ἑλληνική Μειονότης εἰς τὴν Ἀλβανίαν καὶ τὸ σχολικὸν αὐτῆς ζήτημα. Ἰωάννινα 1981.

—Βασίλη Κραψίτη: Φῶς ἀπὸ τοὺς τάφους. Ποιήματα. Ἀθήνα 1981.

—Ἀλέκου Βασιλείου: Βασίλης Κραψίτης

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ από σελίδα 4)
 τύπωση για όσους ιδιαίτερα Γιαν-
 νιώτες περνούν από τους εύρυσύ-
 χναστους δρόμους, που το περιβάλλου-
 λουν, έγκαταλείμενου παλατιού
 μέσα σ' ένα απλόχωρο γήπεδο κα-
 ταπράσινο, τὰ δὲ μερίσματα τῶν
 χιλιάδων μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τραπε-
 ζης, τῆς Ἑλλάδος, πού είχαν για
 προορισμό νὰ καλύπτουν έξοδα τῶν
 μαθητῶν τῆς Σχολῆς ἀποτελοῦν ἔ-
 σοδα τῆς Μητροπόλεως, πληροφο-
 ρίες δὲ ὑπάρχουν ὅτι τὸ κτήριο πρό-
 κείται νὰ ἐνοικιαστῆ ἀπὸ τὸν ἴδιο
 φορέα μὲ ὑψηλὸ μίσθωμα γιὰ τὶς
 ἀνάγκες τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ
 Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων.

Γιὰ τὴν Ἑπειρωτικὴ Ἑταιρεία,
 στὸ καταστατικὸ τῆς ὁποίας τὸ ἄρ-
 θρο 2 διαλαμβάνει: «Ἡ Ἑταιρεία
 ἀποβλέπει... τὴν ἔρευναν τῶν δια-
 φόρων ζητημάτων, μεταξὺ τῶν ὁ-
 ποίων τὴν πρώτην θέσιν ἔχουν τὰ
 Ἑπειρωτικὰ Κληροδοτήματα καὶ ἡ
 συνεχῆς ἐπαγρύπνησις διὰ τὴν πι-
 στὴν καὶ ἀπαράβατον τήρησιν τῶν
 διαθηκῶν τῶν Ἑπειρωτῶν εὐεργε-
 τῶν».... ὑποχρέωση δημιουργεῖται νὰ
 φέρῃ τὸ θέμα εἰς γνώση σας καὶ
 νὰ σᾶς παρακαλέσῃ νὰ ἐπιληφθῆτε

μὲ αὐτό. Πῶς, ἡ μεγάλη αὐτὴ δω-
 ρεὰ τοῦ ἀειμνήστου Γ. Σταύρου
 πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων μὲ
 τὴν ἀνεκτίμητη ἀξία τῆς βρίσκεται
 στὴ δικαιοδοσία καὶ τὴ διαχείριση
 τῆς Μητροπόλεως τῶν Ἰωαννίνων;

Δὲν πρέπει κάποτε ἔπειτα ἀπὸ
 ἐνδελεχῆ ἔρευνα καὶ τὸ μεγάλο
 αὐτὸ θέμα νὰ φθάσῃ στὴ λύση του
 σύμφωνα μὲ τὴ βούληση τοῦ δια-
 θέτη καὶ πού εἶναι τόσο κρυστάλ-
 λινη; Τὸ ἀξιολογώτερο γήπεδο δη-
 λαδῆ τῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων
 μὲ τὸ περικαλλὲς κτήριό του νὰ
 περιέλθουν στὸ Δῆμο Ἰωαννίνων
 ὡς τὸν ἀδιαμφισβήτητο ἐκπρόσωπο
 τῆς πόλεως γιὰ νὰ χρησιμοποιή-
 σουν μὲ τὸν ἐπωφελέστερο τρόπο;
 Περιμένουμε σχετικὴ ἀπάντηση.

Μὲ τιμὴ
 Ὁ Πρόεδρος
 Α. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΣ
 Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
 ΣΤ. Δ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ

Κοινοποίηση:

1. κ. Νομάρχην Ἰωαννίνων
2. κ. Δήμαρχον Ἰωαννιτῶν
3. κ. Διοικητὴν Ἑθικῆς Τραπεζῆς
Ἑλλάδος.

(Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του). Βιβλίον 1.
 Ὁ ταξιδιογράφος (Μελέτη). Ἀθήνα
 1981.

—Ἑλένη Κουρμαντζή - Παναγιωτάκου:
 Ἡ Φιλολογικὴ πεντηκονταετηρίδα τοῦ
 Χρήστου Χρηστοβασιλείου. (Ἀνάτυπο ἀ-
 πὸ τῆς Β' τόμου τῆς «Δωδώνης». Ἰωάν-

—Χρήστου Β. Χειμώνα: Σελίδες ἀπὸ τῆ

Σκιαθτικῆ πνευματικῆ παράδοσι. Ἀ-
 θῆνα 1980.

—Χρήστου Β. Χειμώνα: Ἀλέξανδρος Πα-
 παδιαμάντης. Ἀθήνα 1981.

—Χρήστου Β. Χειμώνα: Διαβάζοντας ΤΙ-
 ΤΟ ΑΙΝΕΙΑ. Ἀθήνα 1980.

—Χρήστου Β. Χειμώνα: Τρία κείμενα
 γιὰ τὸν Ἰω. Ν. Φραγκοῦλα. Ἀθήνα
 1981.

